

generaal-synodale publicaties

Rapport
deputaten

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Zwolle-Zuid 2008

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Beknopte samenvatting	4
2.	Samenstelling deputaatschap, vergaderingen, aftreding	4
	2.1 Samenstelling deputaatschap	4
	2.2 Vergaderingen	5
	2.3 Aftreding	5
3.	Opdracht van de synode	5
4.	Globaal beleidsoverzicht	6
5.	Uitvoering opdracht synode, excl. communicatiebeleid	7
	5.1 Gangbare uitgaven	7
	5.1.1 Acta en Handelingen	7
	5.1.2 Huishoudelijke regeling	7
	5.1.3 Nota inzake opmaak, spelling en interpunctie	7
	5.1.4 Deputatenrapporten	7
	5.1.5 Verkochte aantallen	8
	5.2 Nieuwe uitgaven	8
	5.2.1 Nieuwe Bijbelvertaling, nieuwe liederen en nieuwe formulieren	8
	5.2.2 Tussenuitgave nieuw kerkboek en supplement	9
	5.2.3 Cd-rom met liederen	9
	5.2.4 Kerkboek grootletter-uitgave en kerkboek in braille	10
	5.3 Administratief steunpunt (ASP)	10
	5.3.1 Aanleiding en opzet	10
	5.3.2 Takenpakket ASP	11
	5.3.2.1 Algemeen	11
	5.3.2.2 Centraal postadres	11
	5.3.2.3 Notulering, administratieve ondersteuning deputaatschappen	11
	5.3.2.4 Opzet en beheer kerkelijk netwerk/intranet	12
	5.3.2.5 Gkv-website	12
	5.3.2.6 Personeel	14
	5.4. Auteursrechten	15
6.	Uitvoering opdracht synode – communicatiebeleid	15
	6.1 Diverse werkzaamheden	15
	6.1.1 Algemeen	15
	6.1.2 Publicatie besluiten GS Amersfoort-Centrum 2005	15
	6.1.3 Gkv-Nieuwsbrief	15
	6.1.4 Overeenkomst met Stichting De Luisterpost/Bralectah	16
	6.1.5 Beantwoording van vragen door de webpastor	16
	6.2 Communicatieplannen – intern en extern	16
	6.3 Nieuwe media	17
	6.3.1 Inleiding	17
	6.3.2 Waarom investeren in internet?	17
	6.3.3 Ontwikkelingen en mogelijkheden	18
7.	Privacyreglement	19
8.	Samenstelling kerkboek	20
9.	Conclusies en aanbevelingen	21
10.	Conceptbesluiten	22
	Bijlagen	26
I.	Brief van deputaten dd 25 april 2007 over inzenden van rapporten	26
II.	Notitie over auteursrechten	27
III.	Aanwijzingen voor de interne en externe communicatie	31
IV.	Privacyreglement	47
V.	Adressen deputaten	51

1. BEKNOPTE SAMENVATTING

Deputaten generaal-synodale publicaties zorgen voor de uitgave van kerkboeken en allerlei kerkelijke publicaties.

Eind 2006 zijn verschenen zijn een nieuw *Gereformeerd Kerkboek* en een *Supplement* op het Gereformeerd Kerkboek.

Door deputaten is een *Administratief steunpunt* georganiseerd met beperkte taken.

Het beheer van *de website* is ondergebracht bij stichting De Luisterpost/Bralectah (LPB). Uiteindelijk zal dat ook bij het kerkelijk centrum kunnen. Er is gewerkt aan verdere ontwikkeling en vernieuwing van de website.

Deputaten hebben plannen om de website verder te ontwikkelen.

Goede *communicatie* speelt dus een steeds grotere rol in onze kerken, vandaar dat ons deputaatschap andere deputaatschappen ondersteunt bij het maken van communicatieplannen en adviseert over het gebruik van communicatiemiddelen.

Deputaten bieden de classes en kerken een *privacyreglement* aan.

Deputaten hebben met zoveel mogelijk auteursrechthebbenden geregeld dat het *beamen* van liederen is toegestaan. Een notitie die hierover duidelijkheid geeft is geplaatst op de website. Met de Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied (ISK), auteursrechthebbende voor de liederen uit het Liedboek, loopt nog overleg.

Deputaten stellen voor dat de synode opdracht geeft om voorstellen te doen over de wenselijkheid van opname van weinig gebruikte onderdelen in het *kerkboek*.

2. SAMENSTELLING DEPUTAATSCHAP, VERGADERINGEN, AFTREDING

2.1 Samenstelling deputaatschap

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 benoemde in het deputaatschap de volgende leden:

	<i>aftredend</i>		<i>aftredend</i>
D. van Dijk (s), Heerenveen	2008	Sectie Communicatie	
J.H. Kuiper, Assen	2011	J.G van der Burgh, Nunspeet	2008
M.A. Oosterhoff, Krimpen a/d IJssel	2014	D. Scheepstra, Oudorp (NH)	2014
A. Slofstra, Zuidhorn	2008		
M. van Veelen, Duiven	2011		

De GS van Leusden (1999) besloot dat er binnen het deputaatschap een afzonderlijk sectie communicatie zou bestaan. Deputaten communicatie zijn vanaf 1999 ook als zodanig door de synode benoemd.

De praktijk is dat het werk van deputaten communicatie moeilijk is te scheiden van het werk van de andere deputaten. Deputaten communicatie doen ook 'algemene' werkzaamheden en het omgekeerde is ook het geval. Bovendien is het gehele deputaatschap verantwoordelijk voor alle werkzaamheden.

Omdat de werkzaamheden door elkaar lopen en flexibele inzet ook gewenst is, stellen deputaten daarom voor dat de synode niet meer afzonderlijk deputaten algemeen of communicatie aanwijst. Wel blijft het van belang dat er op wordt gelet dat enkele deputaten een communicatieve achtergrond hebben zoals ook andere kwaliteiten en achtergronden binnen het deputaatschap van belang zijn. De verdeling van taken binnen het deputaatschap ware over te laten aan deputaten zelf.

Communicatieadviseur

In september 2006 nam mevr. D. Deurloo-Vonkeman de communicatietaken over van mevr. D. Zomer. Het dienstverband omvatte vier uren per week. In verband met persoonlijke omstandigheden zag zij zich in juni 2007 genoodzaakt om haar werkzaamheden te beëindigen. In november kon in de vacature worden voorzien met de benoeming van mevr. M. Oosten uit Rheden.

2.2 Vergaderingen

Deputaten vergaderden in de verslagperiode tussen de synodes van Amersfoort en Zwolle circa 10 keer. In de eerste vergadering werden M. van Veelen en D. van Dijk bereid gevonden om het voorzitterschap resp. het secretariaat van het deputaatschap op zich te nemen. De projectleider voor de website, B. Jonker, directeur Stichting De Luisterpost/Bralectah, woonde de vergaderingen bij.

2.3 Aftreding

De Generale Synode van Berkel en Rodenrijs 1996 heeft bepaald dat elk deputaatschap in zijn rapport een rooster van aftreden dient op te nemen, waarbij als regel geldt dat de synode "niet vaker dan twee keer tot herbenoeming overgaat" (Huishoudelijke regeling, artikel 9, lid 1 onder c). Met inachtneming hiervan zijn aftredend G. van der Burgh, D. van Dijk en A. Slofstra.

Deputaten zullen bij afzonderlijke brief voorstellen doen voor het vervullen van de vacatures. Deputaten menen dat met twee opvolgers kan worden volstaan zodat het deputaatschap vanaf 2008 bestaat uit zes personen.

3. OPDRACHT VAN DE SYNODE

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken, gehouden te Amersfoort-Centrum in 2005, verstrekke aan deputaten voor de uitgave van generaal-synodale publicaties de volgende opdrachten:

Acta art. 173:

- a. de uitgave van de Acta en de Handelingen van de generale synode en de rapporten van de door de generale synode benoemde deputaten te verzorgen zoals in de Huishoudelijke regeling voor generale synoden is vastgelegd;
- b. van het *Gereformeerd Kerkboek*, van de *Uitbreiding Gereformeerd Kerkboek*, de bundel *Negentig Gezangen* en van andere drukwerken die op last van de generale synode worden vervaardigd, nieuwe edities te laten uitgeven en/of herdrukken;
- c. het *Liturgisch Katern* geïntegreerd op te nemen in het *Gereformeerd Kerkboek*;
- d. ook liturgische formulieren die door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 worden vrijgegeven, geïntegreerd in het *Gereformeerd Kerkboek* op te nemen;
- e. de liederen die deze generale synode zal vrijgeven, voor zover deze niet uit het Liedboek voor de Kerken komen, te laten uitgeven op cd-rom en in een aparte bundel, ook in combinatie met de bundel *Negentig Gezangen*;
- f. van de Nieuwe Bijbelvertaling een uitgave te bevorderen in combinatie met het *Gereformeerd Kerkboek*, in een zogenaamde combiuitgave;
- g. zoveel mogelijk voor de liederen die zijn of worden vrijgegeven, auteursrechtelijke beperkingen voor het gebruik via beamer of kopie te voorkomen en over eventuele beperkingen per lied duidelijkheid te geven aan de kerken;
- h. met drukkers en uitgevers overeenkomsten af te sluiten die betrekking hebben op de onder b tot en met f bedoelde uitgaven, inzake de technische vervaardiging en de uitgeversexploitatie alsmede met auteurs voor wat betreft de auteursrechtelijke aanspraken en bevoegdheden voor zover daarvan sprake is;
- i. erop toe te zien dat ter zake van de typografische verzorging, de afmetingen, het taalgebruik, de spelling, de interpunctie, de nomenclatuur en dergelijke, zowel in schriftelijke als in digitale versie, zoveel mogelijk een verantwoorde eenvormigheid wordt betracht met inachtneming van de door de generale synode van toepassing verklaarde regels voor spelling en dergelijke;

- j. te beslissen over verzoeken om toestemming tot het uitgeven van de sub b bedoelde publicaties of onderdelen daarvan, voor zover het auteurs- of gebruiksrecht daarvan bij de kerken berust;
- k. te waken tegen inbreuk op de auteurs- en gebruiksrechten van de kerken en conservatoire en andere noodzakelijke maatregelen te treffen; ervoor te zorgen dat in de kerkelijke publicaties die met hun medewerking tot stand komen, een clause wordt afgedrukt waaruit blijkt dat deze rechten bij de kerken berusten en dat voor verspreiding van de tekst toestemming van de kerken vereist is;
- l. te waken tegen inbreuk op auteurs- en gebruiksrechten van derden bij het uitgeven van publicaties onder b tot en met f genoemd;
- m. geschillen met derden zoveel mogelijk op te lossen door middel van arbitrage;
- n. bij het afsluiten van overeenkomsten eventueel royalty's te bedingen bij uitgevers, indien en voor zover er sprake is van bijzondere kosten of lasten voor de kerken, die aan de betreffende publicaties ten grondslag liggen, met als uitgangspunt dat in het algemeen de prijs van een kerkelijke publicatie niet belemmerend mag werken ten aanzien van de verspreidingsmogelijkheden;
- o. aan de volgende synode rapport uit te brengen van hun werkzaamheden en daarvan de kerken in kennis te stellen drie maanden voor de aanvang van de synode.

Acta, art. 179

- 1. voor de komende drie jaar nadere voorzieningen te treffen voor administratieve ondersteuning ten dienste van de kerken, de generale synode en haar deputaatschappen met de onder hen fungerende kerkelijke instellingen voor de volgende activiteiten:
 - a. secretariaat en administratie;
 - b. centraal beheer van de bestaande kerkelijke gegevens;
 - c. centraal postadres voor de kerken;
 - d. opzet en beheer van een kerkelijk netwerk waarin bestaande netwerken van generale synode, deputaatschappen en instellingen op elkaar worden afgestemd;
 - e. kerkelijke communicatie, advisering bij en coördinatie en uitvoering van communicatietaken, o.m. via de website www.gkv.nl;
 - f. informatieadres voor kerken en belangstellenden;
- 2. de uitvoering hiervan op te dragen aan het deputaatschap generaal-synodale publicaties (met communicatie), die voor de uitoefening van het toezicht een commissie benoemt waarin ook vertegenwoordigers van deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode en deputaten financiën en beheer zitting hebben; en hun tevens op te dragen niet vooruit te lopen op de uitkomst van het door deputaten generaal-synodale organisatie (GSO) in te stellen nader onderzoek (Acta art. 177), maar goed contact met hen te onderhouden;

Acta, art. 173, Sectie communicatie:

- a. in goede samenwerking met de andere deputaatschappen het communicatiebeleid verder te implementeren;
- b. de website www.gkv.nl en de organisatie daarachter verder te ontwikkelen, waarbij in het bijzonder te denken is aan de voorgenomen restyling;
- c. in samenwerking met deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode en het dan te verkiezen moderamen het communicatiebeleid betreffende de volgende synode op te zetten en vorm te geven;
- d. aan de volgende synode rapport uit te brengen van hun werkzaamheden en daarvan de kerken in kennis te stellen drie maanden voor de aanvang van de synode.

4. GLOBAAL BELEIDSOVERZICHT

Hiervoor wordt verwezen naar de conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 9).

5. UITVOERING OPDRACHT SYNODE, EXCL. COMMUNICATIEBELEID

5.1 Gangbare uitgaven

5.1.1 Acta en Handelingen

De Acta en de Handelingen van de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 zijn uitgekomen bij Uitgeverij De Vuurbaak en verzonden op 4 januari 2006. De verspreiding van de Acta heeft plaatsgevonden via toezending van een cd-rom terwijl zij daarnaast via de boekhandel voor iedereen beschikbaar waren in een paperback-editie.

De cd-rom bevat de Acta en bijlagen (vooral rapporten) van de volgende generale synoden: Amersfoort-Centrum 2005, Zuidhorn 2002-2003, Leusden 1999, Berkel en Rodenrijs 1996 en Ommen 1993.

Voor wat betreft de Acta is de cd-rom de officiële uitgave. In het boek van de Acta zijn niet alle bijlagen opgenomen. In de inhoudsopgave van de Acta in boekvorm wordt naar de cd-rom verwezen. De cd-rom is verzonden naar de kerken, personen en instanties die, volgens de in de Huishoudelijke regeling opgenomen verzendregeling, voorheen de Acta in boekvorm ontvingen. De cd-roms zijn – hoewel zij vrij gekopieerd kunnen worden – ook via de boekhandel beschikbaar gesteld.

5.1.2 Huishoudelijke regeling

De synode van Amersfoort-Centrum 2005 heeft een geheel vernieuwde Huishoudelijke regeling vastgesteld. De synode van Zuidhorn 2002-2003 had deputaten voorbereiding gevraagd om de Huishoudelijke regeling geheel te herzien in verband met de andere werkwijze van de synode. Deze nieuwe versie is aan het begin van de synode van Amersfoort-Centrum 2005 behandeld en na vaststelling uitgereikt.

De Huishoudelijke regeling is opgenomen als bijlage op de cd-rom van de Acta. Verspreiding op andere wijze (op papier of per email) heeft niet plaatsgevonden

Deputaten stellen enkele aanpassingen voor:

1. In bijlage 9, publicatieregeling deputatenrapporten, opnemen dat niet alleen de genoemde personen en instanties maar ook de deputaatschappen een exemplaar ontvangen van de geprinte versie van hun rapport. Reden is dat het officieel uitgebrachte rapport wat betreft opmaak, nummering etc. afwijkt van het rapport dat zij hebben ingediend. Een deputaatschap zou haar eigen uitgebrachte rapport niet behoeven te downloaden.
2. In bijlage 9 ware nog op te nemen dat de kerken per e-mail per uitgebrachte deputatenrapport worden geïnformeerd over het verschijnen en de plaatsing op de website, zie het besluit terzake van de synode van Amersfoort-Centrum 2005 (artikel 173, Besluit 3). Voor de kerken bestaat de mogelijkheid te downloaden "als de kerken maar correct op de verschijning worden geattendeerd" (Acta, blz. 368).
3. In artikel 9, lid 3 van de Huishoudelijke regeling staat: "Indien krachtens een beslissing van de synode een rapport van deputaten aan de kerken dient te worden toegezonden, zullen deputaten GSP ervoor zorgdragen dat zij een rapport uiterlijk een maand na ontvangst en niet later dan 2 maanden voor de aanvang van de synode aan de kerken doen toekomen". Deputaten menen dat deze bepaling niet kan worden gehandhaafd.
Allereerst: deputatenrapporten worden gepubliceerd door plaatsing op de website www.gkv.nl en worden niet meer naar de kerken gezonden.
Verder spoort de opdracht om rapporten uiterlijk 2 maanden voor aanvang van de synode te versturen niet met de opdracht (artikel 9, lid 2) om ze tenminste 3 maanden tevoren te plaatsen. Het is het één of het ander. Het voegt alleen toe indien deputaten de bevoegdheid krijgen om rapporten die zij niet tijdig ontvangen niet meer te publiceren/op de website te plaatsen later dan 2 maanden voor aanvang van de synode. Maar die bevoegdheid wordt – anders dan m.b.t. de aanvullende rapporten, artikel 9, lid 2 – niet aan deputaten gegeven.

5.1.3 Nota opmaak, spelling en interpunctie

De opmaak van de deputatenrapporten heeft plaatsgevonden volgens de structuur zoals vastligt in Bijlage 5 van de Huishoudelijke regeling.

5.1.4 Deputatenrapporten

De rapporten zijn geplaatst op de website. Overeenkomstig de wens van de GS van Amersfoort-Centrum 2005 zijn de kerken per e-mail geattendeerd op het verschijnen en wel per afzonderlijk rapport.

Een printversie is gestuurd naar personen en instanties conform de publicatieregeling opgenomen in bijlage 9 van de Huishoudelijke regeling.

Helaas konden de rapporten niet tijdig, d.w.z. volgens het door de synode vastgestelde inzendschema, op de website worden geplaatst. Slechts enkele rapporten werden tijdig ingestuurd bij deputaten nl. medio september (bij plaatsing 5 maanden voor aanvang synode) of medio november (bij plaatsing 3 maanden voor de aanvang van de synode).

Deputaten merken op dat zij de tijdige inzending van de rapporten hebben bevorderd door de deputaatschappen te herinneren aan de gestelde inzendtermijnen van 3 of 5 maanden voor aanvang van de synode maar dat de deputaatschappen zelf hiervoor naar de synode verantwoordelijk zijn. Zie ook de brief van deputaten van 25 april 2007 aan de deputaatschappen, Bijlage I.

Voor belangstellenden was een printversie van de rapporten in de boekhandel verkrijgbaar.

5.1.5 Verkochte aantallen

In de verslagperiode zijn van de navolgende uitgaven de volgende aantallen verkocht:

Aantal verkochte exemplaren	2004	2005	2006	2007 (1 ^e helft)
Proefbundel	1024	1498	258	7
Geref. kerkboek (Nieuw vanaf 2006)	1.897	784	41.962	14.033
Bijbel/kerkboek (klein)	1611	711	103	8
Bijbel/kerkboek (midden)	898	329	44	6
Bijbel/kerkboek (groot)	342	127	-24 *	5
Negentig gezangen	42.293	10.568	2481	-15 *
Negentig gezangen grootletter	423	148	26	9
Liturgisch katern (kl, middel, gr)	2.708	1.252	287	6
Supplement	0	0	3.145	633

* terugontvangen van de boekhandel

Vanaf 1998 werd de vergoeding van royalty's rechtstreeks doorberekend in de verkoopprijzen. De uitgevers van de onderscheiden uitgaven dragen de vergoeding rechtstreeks af aan de gerechtigden.

Met de rechthebbende op de liederen die zijn opgenomen in het Liturgisch katern en de bundel Negentig gezangen zijn destijds overeenkomsten gesloten. Zij hebben een bedrag ontvangen voor opname van de liederen in de bundels. Die bedragen zijn door de uitgever uitgekeerd.

5.2 Nieuwe uitgaven

5.2.1 Nieuwe Bijbelvertaling, nieuwe liederen en nieuwe formulieren

De GS van Amersfoort-Centrum 2005 besloot tot het vrijgeven van de Nieuwe Bijbelvertaling.

Verder besloot de synode tot uitbreiding van het aantal liederen dat in de kerken kan worden gezongen en werden nieuwe formulieren vastgesteld.

In hun rapport aan de GS van Amersfoort-Centrum 2005 hadden deputaten gesteld dat het "in de rede ligt" om na vrijgeven van de Nieuwe Bijbelvertaling een combi-uitgave (Bijbel + Kerkboek) te laten verschijnen.

Ten aanzien van de nieuwe liederen meenden zij dat van de door de synode goed te keuren liederen geen aparte bundel zou moeten worden uitgebracht maar deze slechts digitaal middels een cd-rom ter beschikking te stellen (5.2.2.).

In de opdracht die de GS van Amersfoort-Centrum 2005 gaf valt te lezen (punt f) dat deputaten een combi-uitgave Nieuwe Bijbelvertaling + Kerkboek) zullen verzorgen.

Ten aanzien van de nieuwe door de GS van Amersfoort-Centrum 2005 uitgegeven liederen luidt de opdracht (punt e) dat de liederen die deze generale synode zal vrijgeven, voorzover deze niet uit het Liedboek voor de Kerken komen, uitgegeven moeten worden op cd-rom en in een aparte bundel, ook in combinatie met de bundel Negentig Gezangen. Het Liturgisch katern en de liturgische formulieren zouden geïntegreerd in het Kerkboek moeten worden opgenomen.

5.2.2 Tussenuitgave nieuwe kerkboek en supplement

Deputaten hebben eind 2005 overlegd, ook met de vertegenwoordigers van de boekhandel, waarbij de volgende varianten aan de orde zijn geweest.

1. Nieuwe Bijbelvertaling + nieuw kerkboek (combi-uitgave)
Liedboek
2. Nieuwe Bijbelvertaling + Liedboek
nieuw kerkboek

Deputaten hebben na ampel overleg ervoor gekozen om geen combi uitgave als genoemd onder 1 uit te brengen maar kozen voor een apart kerkboek hoewel zij eind 2005 nog een bericht hadden doen uitgaan dat gewerkt zou worden aan een combi-uitgave Bijbel/nieuw kerkboek. Overweging voor de keuze onder 2 was dat er de komende jaren naar verwachting nog verschillende veranderingen in het kerkboek zullen worden doorgevoerd nl:

- a. Nieuwe liederen. Het proces van selectie gaat door tot 2011;
- b. Alle formulieren moeten de komende jaren worden aangepast in verband met de NBV;
- c. De kerkorde zal worden vernieuwd.

Het nieuwe kerkboek is daarom als een tussenuitgave gepresenteerd, een "huis in verbouwing". Daarnaast is een supplement verschenen op het bestaande kerkboek, bedoeld voor kerkleden die het bezwaarlijk vinden om het nieuwe kerkboek aan te schaffen naast de nieuwe Bijbelvertaling en willen wachten tot het jaar 2012 waarin naar verwachting het definitieve kerkboek zal verschijnen.

Wie hiervoor kiest moet wel meerdere uitgaven gebruiken.

Op deze manier is aan de kerkleden de keus gelaten tussen een complete nieuwe uitgave en een aanvullende uitgave.

Eind 2006 zijn de beide nieuwe uitgaven verschenen:

1. "Tussenuitgave" nieuw kerkboek in 2 formaten (12 x 18 cm en 9 x 15 cm) met
 - a. alle liederen behalve Liedboek (dus incl de Negentig gezangen)
 - b. alle formulieren en orden van dienst (dus ook het Liturgisch katern)
2. Supplement met
 - a. Liturgisch katern;
 - b. nieuwe formulieren vrijgegeven door de GS van Amersfoort-Centrum 2005;
 - c. nieuwe gezangen vrijgegeven door de GS van Amersfoort-Centrum 2005.

De uitgave Nieuwe Bijbelvertaling + Liedboek was al geruime tijd in de boekhandel beschikbaar. Zie voor de verkochte aantallen van het Nieuwe Kerkboek en het supplement paragraaf 5.1.5.

Presentatie nieuw kerkboek

Het nieuwe kerkboek is gepresenteerd tijdens een bijeenkomst op zaterdag 16 november 2006 in de Theologische Universiteit. De voorzitter ds. M. van Veelen bood het eerste exemplaar aan aan ds. P. Niemeijer als vertegenwoordiger van de kerken. Rond de datum van verschijnen zijn uitvoerige perspublicaties verschenen.

5.2.3 Cd-rom met liederen

Deputaten zijn nog in overleg met de boekhandel over het uitbrengen van een cd-rom met daarop alle liederen. Deputaten denken daarbij aan een cd-rom met niet alleen de liederen die door de GS van Amersfoort-Centrum 2005 zijn uitgegeven (opdracht onder e) maar een cd-rom met alle liederen die in de erediensten worden gezongen.

Binnen de kerken is er een grote behoefte aan digitale beschikbaarheid van alle liederen die in kerkdiensten worden gebruikt. M.n. is dat het geval met het oog op het kunnen beamen van de liederen in de erediensten, zie ook hierna onder hoofdstuk 5.4.

5.2.4 Kerkboek grootletteruitgave en kerkboek in Braille

In september 2007 is een grootletteruitgave van het kerkboek verschenen. De uitgave is uitgebracht in het formaat 21 x 29,7 cm. Door de grootte van de letter en van de notenbalken is de inhoud ook op enige afstand leesbaar, en daarom goed bruikbaar voor mensen met een minder scherp zicht. Daarnaast is deze uitvoering natuurlijk bijzonder geschikt om op de lessenaar of preekstoel te leggen.

De braille uitgave is te bestellen bij het CBB, Postbus 31, 3850 AC Ermelo, tel 0341-565499, mail info@cbb.nl. In een digitale *Nieuwsbrief* is het verschijnen van de uitgaven bekendgemaakt.

5.3. Administratief steunpunt (ASP)

5.3.1 Aanleiding en opzet

Aan deputaten (met communicatie) is door de GS van Amersfoort-Centrum 2005 de opdracht gegeven om een administratief steunpunt (ASP) op te zetten en vervolgens aan te sturen. In het betreffende besluit van de synode (Acta art. 179) wordt in dit verband onder meer gesteld dat de uitvoering hiervan is opgedragen aan deputaten die voor de uitoefening van het toezicht een commissie benoemen waarin ook vertegenwoordigers van deputaten voorbereiding eerstvolgende synode en deputaten financiën en beheer zitting hebben; en hun tevens op te dragen 'niet vooruit te lopen op de uitkomst van het door deputaten GSO in te stellen onderzoek, maar goede contacten met hen te onderhouden'.

Aan alle deputaatschappen met de onder hen fungerende instellingen is opgedragen 'zich coöperatief op te stellen ten opzichte van de centrale administratieve ondersteuning door met deputaten GSP samen te werken. Tevens wordt er bij alle deputaatschappen met de onder hen fungerende instellingen op aangedrongen 'voor hun administratieve activiteiten zoveel mogelijk van de mogelijkheden van de centrale ondersteuning gebruik te maken'.

Door deputaten is een projectgroep benoemd, bestaande uit B. Jonker (projectleider gkv-website), M. Oosterhoff en D. Scheepstra (rapporteur), die het ASP moesten gaan vormgeven.

Als eerste stap werd de genoemde commissie van toezicht (CvT), gevormd, bestaande uit:

- twee vertegenwoordigers van deputaten GSP (M.A. Oosterhoff en D. Scheepstra)
- twee vertegenwoordigers van deputaten financiën en beheer (H. Post en E. de Vries)
- twee vertegenwoordigers van deputaten voorbereiding generale synode (A. te Rietstap en P.G.B. de Vries, later opgevolgd door A.Joh. Kisjes)
- een vertegenwoordiger van deputaten generaal-synodale organisatie (deputaten GSO). Door de synode was aangegeven dat er sprake zou zijn van waarnemerschap. Na overleg met deputaten GSO is uit praktische overwegingen besloten om de samenstelling van de CvT uit te breiden met een vertegenwoordiger van deputaten GSO (W. Vlasblom)

De eerste vergadering heeft op 16 februari 2006 plaatsgevonden. Vastgesteld werd dat de taak van de CvT marginale toetsing zou zijn van voorstellen van deputaten betreffende het ASP aan de opdracht vanuit de Generale Synode Amersfoort-Centrum 2005.

Een tweede vergadering werd afgelast, omdat er nog te weinig voortgang kon worden geboekt. Deputaten GSO waren bezig met een bezinning op de uitgangspunten. Door deputaten GSP werd daarom besloten af te wachten welke koers deputaten GSO uit zouden gaan zetten. Er was regelmatig contact tussen vertegenwoordigers van deputaten GSP en deputaten GSO. Daarin werd de stand van zaken doorgesproken en ideeën getoetst en uitgewisseld. Toen de bezinning en de informatieverzameling door deputaten GSO was afgerond, werd duidelijk dat er ingrijpende voorstellen zouden komen. Ons deputaatschap concludeerde dat het in de lijn van de voorstellen van deputaten GSO ligt dat in het toekomstige dienstencentrum alleen de 'stafdiensten' en de beheerstaken zullen worden ondergebracht. Hoe de synode met dit voorstel omgaat en welke besluiten worden genomen, moet uiteraard worden afgewacht. Om die reden achtten deputaten het niet zinvol en juist om vooruitlopend hierop met steunpunten en andere instanties te gaan praten en de huidige administratieve ondersteuning over de hele (huidige) linie systematisch in beeld te brengen. Dit deputaatschap zal de synode globale voorstellen doen, die vervolgens zouden moeten worden uitgewerkt.

Besloten werd daarom om maar in beperkte mate een administratief steunpunt op te zetten om zo toekomstig onderzoek niet te frustreren, maar zoveel mogelijk alle opties te houden.

Het leek daarom ook weinig zinvol om de CvT nog een keer bij elkaar te roepen voor een vergadering. Wel is als afronding de tekst van deze rapportage toegezonden ter beoordeling. Reacties werden niet ontvangen.

Deputaten realiseren zich dat er slechts een beperkte uitvoering aan de synodale opdracht is gegeven. Voorkomen is echter dat er langs elkaar heen gewerkt zou worden en 'ruis' zou ontstaan. Alle lopende zaken die moesten worden geregeld zijn uiteraard wel ter hand genomen.

5.3.2 Takenpakket ASP

5.3.2.1 ALGEMEEN

Door de synode was een vrij beperkt takenpakket voor het ASP vastgesteld. Er was al vastgesteld dat de bredere besluitvorming plaats zou vinden aan de hand van het in de vorige paragraaf omschreven door Deputaten GSO uit te werken voorstel voor een reorganisatie van de synodale huishouding binnen onze kerken. Het ASP is daarom een tijdelijke voorziening. Dit heeft gevolgen voor de initiatieven die ontplooid kunnen worden binnen het ASP.

5.3.2.2 CENTRAAL POSTADRES

Deputaten zijn van mening dat waar mogelijk gewerkt moet worden met een centraal informatieadres voor kerken en belangstellenden voor de Gereformeerde Kerken. Dit is Postbus 499, Gbouw te Zwolle. Daar is voor gekozen, omdat een aantal deputaatschappen hier al gezamenlijk gebruik van maakten en daarmee goede ervaringen zijn opgedaan.

Deputaten VGS hebben met nadruk aangegeven een eigen postbus nodig te hebben. De redenen die hiervoor zijn aangegeven liggen met name in de benodigde kennis om de post goed te verwerken en het feit dat dit voor deputaten VGS al geregeld was. Gelet op de voorkeur van deputaten VGS en het feit dat de postafhandeling binnen het ASP nog niet ingericht was, is op voorstel van de CvT besloten dat de eigen postbus voorlopig is toegestaan. Doordat de CvT niet meer heeft vergaderd, is deze situatie niet geëvalueerd. Deputaten blijven echter principieel van mening dat de kerken één adres moeten hebben. Het Gbouw in Zwolle lijkt het geëigende adres. Deputaten stellen voor vast te stellen dat dit als regel het vaste adres is.

Voor alle correspondentie - digitaal en analoog – wordt dezelfde werkwijze gevolgd. Uitgegaan is van de werkwijze die al voor de digitale correspondentie werd gevoerd. De beheerder van de website (LPB) stuurt te beantwoorden e-mails door naar het deputaatschap dat als geadresseerde wordt genoemd. Als het om mails gaat die een 'pastoraal antwoord' vragen, worden die op persoonlijke titel afgehandeld door de voorzitter van deputaten, ds. M. van Veelen. Als niet (voldoende) duidelijk is wie een mail dient te behandelen, wordt dit door de communicatiemedewerker bepaald. Dezelfde handelwijze geldt ook voor de papieren post. Bij De Verre Naaste is er een verdeelsysteem, waar gebruik van wordt gemaakt. Eenmaal per week wordt de post doorgezonden. Er is een procedure geformuleerd door de projectleider website.

5.3.2.3 NOTULERING, ADMINISTRATIEVE ONDERSTEUNING DEPUTAATSCHAPPEN

Er wordt van uit gegaan dat ieder deputaatschap zelf notuleert en zijn eigen secretariaat bemant en uitvoert. Meerdere deputaatschappen hebben zelf personeel in dienst dat ook ingezet wordt om notulen en agenda's te maken. Sommige deputaatschappen kennen een zogenaamde toegevoegde secretaris. Indien dat laatste werk financieel gehonoreerd zou worden, zou dat formeel onder het ASP dienen te vallen.

Overwogen is om te inventariseren bij welke deputaatschappen er sprake is van substantieel notuleren. Dit zou een eerste begin zijn van het verkrijgen van inzicht in de behoefte aan administratieve ondersteuning. In dat verband zou ook onderzocht kunnen worden of het wenselijk is een 'notuleerpool' in het leven te roepen van vrijwilligers die bereid zijn in voorkomende gevallen te notuleren.

Dat onderzoek is om eerder genoemde reden niet uitgevoerd. Wel is in dit verband een aanbod gedaan door L. Postma-Douma en P.G.B. de Vries. Zij stelden voor zelf te starten met een bureau voor administratieve ondersteuning GK, bij voorkeur ressorterend onder deputaten financiën en beheer (F&B). Al doende wil men expertise opbouwen. In een dergelijk 'particulier' bureau zouden kunnen worden ondergebracht:

- het centrale adres (Postbus 770, 3800 AT Amersfoort in plaats van het huidige Gbouw-adres) compleet met kantoorfaciliteiten (door hen vooralsnog op eigen kosten in te brengen)
- administratieve ondersteuning inclusief het bijhouden van het adressenbestand (nu uitbesteed aan LPB en overgaand naar Scholma BV in het kader van de in 2007 aangegane samenwerking met betrekking tot het Handboek)

Voorgesteld werd te werken tegen een uurtarief van € 15,-, dat ook voor secretariële ondersteuning tijdens de vorige synode werd gehanteerd. De totale kosten tot 2008 zouden op circa € 3.000,- uitkomen. Men had de ambitie om van de synode van Zwolle-Zuid de opdracht te krijgen het werk in de volgende periode van drie jaar uit te bouwen met een arbeidscontract eveneens voor drie jaar. De beide initiatiefnemers verwachten dat in 2011 de taken van het dienstencentrum definitief vastgesteld zal worden.

Deputaten vonden het zonder twijfel een sympathiek plan met positieve kanten. Overwogen werd echter dat het ASP, dat de synode voor ogen stond, breder was bedoeld dan alleen secretariële ondersteuning en beheer van het adressenbestand. Een principiële punt was dat tot nu toe in bijna alle gevallen voor het secretariële werk wordt gewerkt met vrijwilligers. Er moet eerst een beleid worden ontwikkeld voor vrijwilligerswerk versus betaald werk, ook breder dan secretariaal werk, om te voorkomen dat er misverstanden en irritaties gaan ontstaan. Deputaten stellen voor dit element mee te nemen in een eventuele nadere studie naar de generaal-synodale organisatie als daartoe door de synode zal worden besloten.

Ook werd overwogen dat het de vraag is of – als de synode besluit om een dienstencentrum op te richten - er dan eerst niet een 'kwartiermaker' moet worden benoemd al dan niet in combinatie met een 'afdelingshoofd administratie'. Om nu al uit te gaan van opbouw van onderaf vanuit de administratieve invalshoek is een vrij principiële beslissing die deputaten niet meenden te kunnen nemen.

5.3.2.4 OPZET EN BEHEER KERKELIJK NETWERK / INTRANET

De synode heeft opdracht gegeven tot 'opzet en beheer van een kerkelijk netwerk waarin bestaande netwerken van generale synode, deputaatschappen en instellingen op elkaar afgestemd worden'. Er is geïnventariseerd wat hier onder begrepen moet worden door een projectgroep 'Centraal beheer kerkelijke gegevens'. M.A. Oosterhoff had namens deputaten zitting in deze projectgroep. Hij trad op als voorzitter. De verdere samenstelling was:

J. Bijl en D. Roose	ICT-specialisten
T. Fennema	deputaten zending, hulpverlening en training /De Verre Naasten
G. van der Veen	Steunpunt gemeenteopbouw (SGO)/deputaten toerusting evangeliserende gemeente (DTEG)
T. Bruinsma	Theologische Universiteit Kampen
J. Jonker	LPB

De werkgroep heeft geconstateerd dat Uitgeverij Print Media BV (directeur de heer Scholma) in Bedum het *Handboek van de Gereformeerde Kerken in Nederland* uitgeeft. Hij exploiteert daarvoor op internet een eigen database, die hij jaarlijks aanvult en corrigeert aan de hand van via een enquête verkregen gegevens. Samenwerking lag voor de hand. Op voorstel van de projectgroep hebben deputaten besloten dat samenwerking met Scholma wordt nagestreefd om zo te bereiken dat de gegevens op één plaats worden bijgehouden, met uiteraard speciale aandacht voor de privacyaspecten. Samenwerking met Scholma past binnen het beleid om werkzaamheden rond de website uit te besteden. Het is efficiënt, vooral ook voor de kerken die nu twee keer hun gegevens moeten doorgeven. In dit verband is ook overwogen dat Scholma uitstekende contacten heeft opgebouwd met de kerkelijke administraties en een goed lopende organisatie is. Uiteraard blijft de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de dienstverlening via de website ook op dit gebied volledig bij deputaten.

Er is enkele malen overleg gevoerd met directeur Scholma, dat leidde tot een voorstel van zijn bedrijf Print Media BV. Deputaten hebben vervolgens besloten om een samenwerkingsverband aan te gaan. Getracht is om met betrekking tot de bouw van de nieuwe of vernieuwde website met Scholma samen te werken. Technisch was dit echter niet op afzienbare termijn te realiseren. Eind 2007 werd nog gewerkt aan een functioneel ontwerp voor een nieuwe opzet van de gkv-site in relatie tot een gezamenlijke database. Uitgangspunt is dat alle mutaties van de kerkelijke gemeenten worden bijgehouden door Print Media BV.

5.3.2.5 GKV-WEBSITE

De Gereformeerde Kerken hebben een eigen website www.gkv.nl. Het is een visitekaartje van de kerken en is primair een communicatiemiddel. Het is daarom van groot belang dat er een

evenwichtig beeld wordt geschetst van alles wat belangrijk is en dat er een getrouw beeld gegeven wordt van wat zich afspeelt binnen de kerken.

Deputaatschappen zijn als regel intern gericht. Toch is het van belang dat men communiceert waar men mee bezig is, zodat met name ook het kerkvolk mee kan leven.

Deputaten zijn van mening dat deputaatschappen hun eigen verhaal dienen te vertellen en inhoudelijk zelf verantwoordelijk zijn voor de informatie. Deputaten willen vanuit hun verantwoordelijkheid voor communicatie in het algemeen en met betrekking tot de website in het bijzonder een aanjagende en ondersteunende rol spelen.

Voor wat het openbare gedeelte van de website betreft, bepalen deputaten wat belangrijk is te communiceren met de achterban. Dit laat onverlet dat de (ruwe) informatie moet worden aangeleverd door de deputaatschappen. Deputaten kunnen via de communicatieadviseur zo nodig een beperkte eindredactie uitvoeren om een goede kwaliteit te waarborgen. Zij bepalen ook de vervangingsfrequentie van de informatie. Als medewerking achterwege blijft, zal het betreffende onderdeel leeg blijven. Beter geen informatie dan verouderde of foute informatie.

In eerste instantie werd er naar gestreefd om alle kerkelijke instellingen gebruik te laten maken van één website. Dit om continuïteit en kwaliteit te waarborgen en één gezicht naar buiten te hebben. Er waren echter al enkele deputaatschappen die een eigen website hadden (De Verre Naasten, steunpunt gemeenteopbouw, deputaten kerkrecht en kerkorde, huwelijk en echtscheiding, diaconaal steunpunt). Die waren minder geneigd om ook via de algemene website te communiceren. Hoe noodzakelijk dit is, is een vraag. Uit het oogpunt van efficiency en presentatie heeft het zonder twijfel toegevoegde waarde. Voortschrijdend inzicht heeft tot de constatering geleid dat één gkv-website niet haalbaar is, zeker toen de voorstellen van deputaten GSO de richting uitgingen van scheiding van zaken die direct de synodale organisatie aangaan en ondersteunende instellingen. Wel blijft het nodig dat van elke (min of meer) kerkelijke organisatie in ieder geval de feitelijke informatie wordt opgenomen. Deputaten vragen daarom de synode de betrokken deputaatschappen en instellingen te verzoeken om – actuele - basisinformatie aan te leveren. Uiteraard zal er ook een link worden aangebracht naar de andere websites.

Ook lijkt het nuttig en efficiënt om zoveel mogelijk gebruik te maken van dezelfde database. Technisch gezien is het overigens geen enkel probleem een eigen site onderdeel te laten zijn van de algemene site, maar toch de buitenwereld een eigen look and feel te tonen. Goede voorbeelden van de werkwijze met betrekking tot gezamenlijk gebruik van dezelfde database zijn de websites van DTEG en deputaten betrekkingen buitenlandse kerken (BBK). Een totale integratie is gerealiseerd bij de website van de deputaten geestelijke verzorging militairen (GVM).

Bij de opzet en uitwerking van de gkv-website zal er voor worden zorggedragen dat alle mogelijkheden aanwezig zijn. De toekomstige bekostiging is in dit verband een aandachtspunt. Begin oktober 2007 is er een offerte door de websitebouwer uitgebracht. Daarover werd begin november nog doorgesproken en werd gewacht op goedkeuring van het benodigde budget door deputaten F&B.

De website zal naast het algemene openbare gedeelte ook een intranet kennen. Daarin komen vertrouwelijke gegevens en het archief van de deputaatschappen. Een en ander is opgenomen in het programma van eisen voor de nieuwe website. Uitgangspunt is dat de technische faciliteiten worden geregeld door deputaten en dat de inhoud zelf per deputaatschap wordt bijgehouden. Dit is de eigen verantwoordelijkheid van het secretariaat van ieder deputaatschap. Omdat dit deel van de website niet openbaar is, is het uit communicatief oogpunt niet erg als de content van het intranet niet op alle onderdelen aan de eisen beantwoordt.

Deputaten hebben in 2004 met de LPB een contract afgesloten met betrekking tot het beheer en het onderhoud van de gkv-website. In februari 2006 is besloten dit contract te verlengen tot en met in ieder geval de volgende synode, waarbij de stichting als rechtspersoon verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het werk. Daarbij is vastgelegd dat de directeur (Bernhard Jonker) projectleider website is. De eerstverantwoordelijke vanuit deputaten (sectie communicatie) voor contacten met deze projectleider (aanspreekpunt) is M.A. Oosterhoff. De communicatieadviseur adviseerde waar nodig en gewenst. D. Scheepstra is belast met de technisch-inhoudelijke aspecten van de site.

De huidige website was dus toe aan een restyling en vooral een uitbreiding van de functionaliteit. De nieuwe website werd en wordt ontwikkeld op basis van voortschrijdend inzicht en de uitgangspunten in een eerder opgesteld statuut.

De synode heeft bepaald dat 'het aantrekken van deskundigheid voor de opzet en het beheer van het netwerk en voor het centrale beheer van kerkelijke gegevens zal worden bekostigd uit de algemene reserve zoals die door deputaten financiën en beheer wordt bijgehouden'. Verder staat in dit verband in de Acta van de synode vermeld: 'bij de drie deputaatschappen voorbereiding eerstvolgende generale synode, generaal-synodale publicaties (met communicatie) en financiën en beheer, liggen momenteel voor het grootste deel de uitvoerende taken waarvoor de voorlopige voorzieningen bedoeld zijn; kosten voor voorlopige voorzieningen kunnen als eenmalige uitgaven behandeld worden.'

Er is door LPB een externe deskundige ingehuurd met betrekking tot de technisch-inhoudelijke kant. Een voorstel voor bekostiging hiervan en van de website/database is conform het besluit van de vorige synode in juni 2007 voorgelegd aan deputaten F&B. De besluitvorming hierover was medio november 2007 nog niet afgerond.

Door deputaten is een kerngroep ingesteld, die het programma van eisen opstelt en de bouw van de site begeleidt. De kerngroep had mandaat om op onderdelen besluiten te nemen en kende de volgende samenstelling:

D. Scheepstra (voorzitter)	deputaten GSP sectie communicatie
B. Jonker,	projectleider website
M. Scholma	als technisch adviseur en belanghebbende
G. van der Ploeg	als extern deskundige en door LPB aangetrokken projectleider

Door deputaten VGS is een opzet gemaakt van de wensen die er waren ten aanzien van de internet- en intranetwensen voor de komende synode. De technische wensen konden worden meegenomen bij de opzet van de oude en nieuwe versie van de gkv-website.

Ook de resultaten van een klanttevredenheidonderzoek van de website zijn meegenomen. Uit het onderzoek kwam overigens over het algemeen een heel positief oordeel naar voren. Verder zijn alle in dit verband relevante deputaatschappen benaderd met een enquête om de wensen die er leven te inventariseren. Een aantal personen heeft vervolgens deelgenomen aan een informatie- en discussiebijeenkomst, te weten:

Mevr. D. Deurloo	de communicatiemedewerker
Mevr. L. Gunnink	(gkv-nieuwsbrief)
Mevr. A. te Rietstap	namens deputaten VGS

Aanvullend werd een bijeenkomst georganiseerd, waar aan deelnamen:

J. Johannes	redacteur gkv.nl
J. Sietzema	gkv-nieuwsbrief
P. Wierenga	(DTEG)
H. Wijnalda	AIO binnen de onderzoeksgroep Praktische Theologie Pastoraat van de ThUk

5.3.2.6 PERSONEEL

Door de vorige synode was bepaald dat er voor communicatie extra formatie (0.1 fte) beschikbaar zou zijn. Deputaten zijn verantwoordelijk voor deze communicatiemedewerker. De communicatiemedewerker communiceert over genomen besluiten en bestaand beleid en ondersteunt waar nodig en gewenst deputaatschappen.

Deputaten besloten Mevr. D. Zomer met ingang van 1 november 2005 tot zomer 2006 te benoemen als communicatiemedewerker. In februari 2006 is de werving van een definitieve medewerker van start gegaan na vaststelling van de functie- en taakomschrijving. Er werd een voorlopig plan van aanpak opgesteld dat later is aangescherpt. Per 1 juni 2006 trad Mevr. D. Deurloo in dienst. Per 1 juni 2007 heeft zij om privé-redenen helaas ontslag moeten nemen. Om redenen van doelmatigheid was zij formeel in dienst van de Stichting Luisterpost/Bralectah, maar gedetacheerd bij het deputaatschap GSP. Begin november was er eindelijk zicht op invulling van de vacature (zie 2.1, laatste zin), Het is niet eenvoudig om iemand te vinden voor zo een breed takenpakket voor slechts 4 uur per week.

De aansturing van het ASP is nog niet geregeld. Door de synode is bepaald dat dit door deputaten (sectie communicatie) dient te gebeuren. Er is geen formatie beschikbaar voor gesteld. Op korte termijn is dit nog geen probleem vanwege de beperkte taakstelling en formatie. Het kan later wel een probleem worden. Vooral nog wordt de aansturing van het ASP waar nodig gedaan door deputaat D. Scheepstra.

5.4 Auteursrechten

De synode heeft de opdracht aan deputaten gegeven zoveel mogelijk voor de liederen die zijn of worden vrijgegeven auteursrechtelijke beperkingen voor het gebruik via beamer of kopie te voorkomen en over eventuele beperkingen per lied duidelijkheid te geven aan de kerken. Tijdens de GS van Amersfoort-Centrum 2005 heeft dit punt ruime aandacht gekregen.

Regelmatig waren er vragen uit de kerken. Daarbij ging het niet alleen over beamen, maar ook over het kopiëren van liederen.

Eind 2005 hebben deputaten aan het verzoek van de synode voldaan door een notitie op de website te plaatsen waarmee duidelijkheid wordt gegeven. Dit stuk is als Bijlage II bij dit rapport gevoegd. Zoals uit het stuk blijkt kunnen veel liederen worden gebeamd maar zijn de liederen uit het Liedboek nog een knelpunt.

Het bestuur van de ISK verleent geen toestemming voor het beamen van haar teksten zolang de rechten niet op een adequate wijze zijn geregeld. Dat is alleen mogelijk met een applicatie waarin de teksten versleuteld zijn opgenomen en een kopieerbeveiliging die het kopiëren tegengaat. Bij het Boekencentrum zijn in de loop van 2007 cd-rom's verschenen met de liederen van het Liedboek die aan die eisen voldoen (zie www.boekencentrum.nl).

Deputaten en vertegenwoordigers van uitgever Jongbloed zijn in overleg met de ISK over de mogelijkheid om een cd-rom uit te brengen met alle liederen die in de kerken worden gezongen, dus ook de liederen uit het Liedboek", waarbij gebruik gemaakt wordt van één beamerprogramma.

6. UITVOERING OPDRACHT SYNODE - COMMUNICATIEBELEID

6.1 Diverse werkzaamheden

6.1.1 Algemeen

In de verslagperiode hebben deputaten communicatie invulling gegeven aan de door de synode gegeven opdrachten. De sectie communicatie en de communicatieadviseur mevr Deurloo-Vonkeman hebben daartoe de deputaatschappen ondersteund door samen met hen plannen te maken, persberichten te schrijven, activiteiten mee te organiseren en vragen te beantwoorden (telefonisch en per e-mail).

6.1.2 Publicatie besluiten GS Amersfoort-Centrum 2005

Na afloop van de synode heeft de webmaster gezorgd voor publicatie van de besluiten op de website. Er is – evenals na de GS van Zuidhorn 2002-2003– niet gekozen voor het uitgeven van een brochure over de synodebesluiten. Deputaten hebben de besluiten gerubriceerd in thema's, die vervolgens in de vorm van artikelen naar alle kerkbladredacties zijn gestuurd. Zo konden alle kerkleden van de synodebesluiten kennis nemen.

6.1.3 Gkv-nieuwsbrief

Vanaf januari 2005 verscheen iedere drie weken een digitale nieuwsbrief. Al langere tijd hadden diverse deputaatschappen en verwante organisaties behoefte aan een goed en eenvoudig communicatiemiddel met de kerkleden. Het Nederland Dagblad biedt steeds minder een forum voor 'eigen' kerknieuws. Zeer veel kerkleden hebben een emailadres en kunnen zich gratis abonneren op de digitale nieuwsbrief.

Voor blinde of slechtziende mensen is een versie gemaakt die ook voor hen geschikt is. Via speciaal geschreven software is het mogelijk dat dezelfde tekst op twee verschillende manieren vertoond wordt. Deze speciale versie voldoet aan alle wettelijke eisen die de blindenwereld aan deze informatieverstrekking stelt.

6.1.4 Overeenkomst met Stichting De Luisterpost/Bralectah

Deputaten hebben in maart 2006 een overeenkomst gesloten met de LPB met betrekking tot het beheer van de gkv website. De overeenkomst houdt kort samengevat in dat van 1 januari 2006 tot de eerstvolgende synode het beheer, het onderhoud en de organisatie van de website www.gkv.nl wordt uitgevoerd door de LPB te Zwolle. Contactpersoon is B. Jonker in zijn functie van directeur van LPB.

De taken zijn in hoofdlijnen:

- a. zorg voor het draaiend houden van de site en intranet synode;
- b. beheer van de Web- en mailserver gkv;
- c. beheer data;
- d. publicaties (bv. Nieuwsbrief, mailings);
- e. afhandelen emailverkeer algemene gkv-emailadressen;
- f. beleid en management (vrijwilligers, ontwikkeling, overleg met deputaten; samenwerking met deputaatschappen op ICT gebied).

6.1.5 Beantwoording van vragen door de webpastor

Beantwoording van vragen binnengekomen op de gkv website door M van Veelen. Sinds de officiële aanstelling als 'vragenbeantwoorder' heeft de voorzitter 11 vragen beantwoord.

De vragen varieerden van formeel informatief tot persoonlijk pastoraal. Op de eerste kon vrij kort gereageerd worden. De laatste vroegen om een uitgebreidere en pastoraal getoonzette beantwoording. Een vragensteller wilde weten waar hij z'n doopbewijs kon krijgen. Het adres van de betreffende kerk is doorgegeven. Een andere vrager wilde weten welke kerkbouwactiviteiten er in onze kerk waren. Deze is doorverwezen naar J.H. Kuiper, de auteur van het *Handboek*. Een vraag over een strikt liturgisch/muzikale kwestie is doorgeschoven naar deputaten kerkmuziek. Een paar jongeren vroegen naar een bijbels weetje: hoe lang heeft Israëls woestijnreis precies geduurd? Het antwoord was een klein lesje bijbelse geschiedenis. Met het oog op een scriptie werd gevraagd naar onze standpunten en onze praktijk met betrekking tot palliatieve zorg en stervensbeleiding; een andere scriptieschrijver vroeg naar onze houding ten opzichte van homofilie. Getracht is hierover zo duidelijk mogelijk te informeren, maar wel is geschreven dat onze kerken in deze zaken geen officiële uitspraken hebben gedaan.

Anderen vroegen naar de leer van onze kerken: beweren wij echt dat alle kinderen van gelovige ouders automatisch zalig worden? Hoe denken we over de noodzaak van bekering? Zijn gelovigen uit andere kerken bij ons welkom? Uit deze vragen bleek een sterke persoonlijke betrokkenheid bij de aangesneden zaken. Uiteraard kon bij de beantwoording worden doorverwezen naar onze belijdenisgeschriften.

Van zeer persoonlijke aard was het probleem van iemand die moeite had om zich zelf lief te hebben; hoe kan ik mijn naaste liefhebben? Op hetzelfde vlak lag de moeite met de eigen schuld en de aanvaarding van Christus' betaling van onze schuld. De antwoorden droegen uiteraard een sterk pastoraal accent. Uit de reactie bleek dat de vragensteller met het antwoord inderdaad verder geholpen was.

Reacties. Niet alle vragers reageerden op het antwoord. Soms vroeg men verder door en werd een vraag nader gespecificeerd, zodat die vraag verder kon worden beantwoord. Voorzover er reacties binnenkwamen waren die positief.

6.2 Communicatieplannen intern en extern

Deputaten communicatie en de communicatieadviseur hebben plannen opgesteld voor de interne communicatie van de synode en voor de externe communicatie rond het synodewerk. De beide plannen zijn bij dit rapport gevoegd en zullen aan het begin van de synodewerkzaamheden aan de orde moeten komen (Bijlage III).

6.3 Nieuwe media

6.3.1 Inleiding

Deputaten hebben geconstateerd dat de website van de GK aan vernieuwing toe is. Er is vervolgens nagedacht over de hoofdlijnen van een nieuwe website www.gkv.nl. Nadenkend over het onderwerp werd duidelijk dat de discussie breder gevoerd moest worden. Het gaat niet alleen om een (nieuwe) website, maar om het beleid met betrekking tot de nieuwe media. Hoe die in te zetten om onze opdracht – de kerkelijke betrokkenheid te verhogen - zo goed mogelijk te vervullen? In deze notitie wordt daarom een en ander in breder perspectief geplaatst.

6.3.2 Waarom investeren in internet?

Op de synodetafel van Amersfoort-Centrum hebben deputaten de notitie 'De ramen open' neergelegd. De synode heeft daarover gesproken en de notitie overgenomen. Uit deze notitie komen de volgende twee gedeeltes:

“Veel zaken die op de Generale synode passeren, blijven dikwijls buiten het blikveld van de meeste gemeenteleden. Er zijn wel ramen in het ‘synodebolwerk’, maar die staan vaak op een kiertje of zijn bedekt met gordijnen....

Voor veel mensen heeft de synode een saai en stoffig imago, het is een ‘ver-van-hun-bed-show’, of ze vinden de synode een log werkend orgaan. Daarnaast zijn er ook gemeenteleden die een kritische houding hebben ten opzichte van het beleid van de synode. Men ziet de synode als een machtsorgaan, of een ‘te vernieuwend’ orgaan.

Echter, op deze belangrijke kerkelijke vergadering worden wél zaken besproken waar ieder kerklid mee te maken krijgt: eredienst, kerkelijke eenheid, gezangen, enz.

Hoe gaat de synode hiermee om? Hoe bereiken we dat gemeenteleden goed geïnformeerd worden en daardoor meer betrokken raken bij dit belangrijke kerkenwerk?

In dit plan worden aanbevelingen gegeven voor de communicatie, zowel in- als extern. Of te wel, hoe zorgen we ervoor dat de ramen opengezet kunnen worden?”

“Echter deze tijd vraagt om andere communicatiestrategieën en -middelen: tweezijdig, digitaal, gericht op én informatie én op dialoog én op beïnvloeding.

Ook kerkmensen en synodeleden leven in een tijd waarin ze te maken hebben met enerzijds een informatieoverload en ‘snelle’ communicatiemiddelen en anderzijds met een assertiever, maar ook oppervlakkiger gedrag. Daarnaast is bij veel kerkmensen een afnemende belangstelling te constateren voor onderwerpen die het kerkverband betreffen.

Wil de synode werken aan een goede beeldvorming, dan zal ze de communicatie op een planmatige wijze moeten aanpakken op basis van een heldere doelstelling en strategie! Gezien het belang van een transparante en consistente wijze van communiceren kan ze de berichtgeving naar buiten niet op z'n beloop laten! Afstemming en samenwerking zijn hierbij onontbeerlijk.”

In deze gedeeltes wordt gesproken over de synode. Maar is de onbekendheid bij al het werk dat gebeurt tussen de synodes door niet nog veel groter? Deputaten zijn van mening dat dit wel het geval is. Al die deputaten die hard aan het werk zijn in hun studeerkamers en vergaderzalen krijgen maar weinig belangstelling van hun medekerkleden. Dat komt doordat er steeds minder interesse bestaat, maar ook doordat er bijna niets over dit werk verteld wordt.

Deputaten hebben een opdracht van de synode meegekregen, verwoord in besluit 5:

“opnieuw in het deputaatschap enkele deputaten te benoemen die als sectie communicatie onder eindverantwoordelijkheid van het gehele deputaatschap speciaal belast zijn met het communicatiebeleid, en de volgende opdrachten daarvoor te geven:

- a. *in goede samenwerking met de andere deputaatschappen het communicatiebeleid verder te implementeren;*
- b. *de website www.gkv.nl en de organisatie daarachter verder te ontwikkelen, waarbij in het bijzonder te denken is aan de voorgenomen restyling;*
- c. *in samenwerking met deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode en het dan te verkiezen moderamen het communicatiebeleid betreffende de volgende synode op te zetten en vorm te geven;*
- d. *aan de volgende synode rapport uit te brengen van hun werkzaamheden en daarvan de kerken in kennis te stellen drie maanden voor de aanvang van de synode.*

Grond: deputaatschappen dienen op gestructureerde wijze aandacht te geven aan hun communicatie, want communicatie dient het meeleven met en de ondersteuning van de activiteiten van de gezamenlijke kerken”.

Communicatie dient het meeleven met en de ondersteuning van de activiteiten van de gezamenlijke kerken. Deze zin is het uitgangspunt waarmee deputaten aan het werk zijn gegaan. Te meer omdat er om ons heen nog meer ontwikkelingen gaande zijn. Drie voorbeelden:

- a. De laatste jaren ontstaan er steeds meer websites met informatie voor ons kerkvolk (kerkrecht, huwelijksvoorziening, GemeenteVandaag, diverse ‘behoudende’ informatie-websites, online catechese-/trainingsmethoden, etc.) Hieruit valt op te maken dat informatievoorziening via internet steeds belangrijker wordt. Het is goed om deze initiatieven te coördineren of in ieder geval hierin de weg te wijzen als een soort ‘portal’ voor het kerkvolk.
- b. We zien dat er in de nieuwsvoorziening over de GK een gat valt doordat het ND een breder publiek wil benaderen. Veel nieuws uit de kerken komt niet meer bij de kerkmensen terecht. Daardoor wordt de betrokkenheid ook minder. Om die betrokkenheid weer te vergroten is het belangrijk om het kerknieuws weer bij de mensen te krijgen. Traditionele middelen zoals krant, radio of TV zijn onbetaalbaar. Internet biedt veel mogelijkheden.
- c. Door vrijwel alle G-organisaties wordt geconstateerd dat de betrokkenheid minder wordt bij alle kerkleden. Ook de Stichting De Luisterpost/Bralectah heeft dat geconstateerd en wil haar doelgroep op dit punt beter bedienen. Dit geldt niet alleen voor de diaconale doelgroep, maar ook voor alle kerkleden. Daarbij gaat de LPB er van uit dat de diaconale doelgroep zelf graag de producten wil hebben, maar dat de bredere doelgroep ‘overgehaald’ moet worden om op de hoogte te blijven. Daarop moeten de producten (inhoud) en middelen (techniek) aangepast worden. Internet biedt hierin ook veel mogelijkheden.

6.3.3 Ontwikkelingen en mogelijkheden

Hoe kunnen de nieuwe media worden ingezet om de kerkelijke betrokkenheid te verhogen. Deputaten GSP communiceren met de kerkleden over landelijke onderwerpen. Gedeeltelijk wordt hier aan ook al invulling gegeven via de website gkv.nl en de gkv-nieuwsbrief. Maar er moet nog meer gebeuren. Er is daarom gelet op eerdergenoemde constatering op het gebied van ‘kerkelijke betrokkenheid via internet’ een gesprek aangegaan met het bestuur van de LPB om doelstellingen op elkaar af te stemmen. Een samenwerkingsverband is daarbij logisch. De LPB is al een aantal jaren betrokken bij het werk van deputaten. Als beheerder van gkv.nl is de LPB niet alleen verantwoordelijk voor een stuk techniek, maar ook gedeeltelijk voor beleidsontwikkeling. Ze denkt mee over de visieontwikkeling van dit deputaatschap.

De LPB heeft zich in 2006 (opnieuw) bezonnen op zijn positie in het kader van de zgn. nieuwe media. In dit verband zijn een aantal internetfunctionaliteiten op een rij gezet. Belangrijkste is dat bezoekers op de hoogte blijven en terug willen komen. Aan de volgende zaken valt te denken

1. **Nieuws uit de kerken.** Nieuws is – als het goed is – actueel, veelzijdig en interessant. Hierdoor is er altijd wel wat te vinden op de site. Belangrijk hierbij is dat de bezoekers ook kunnen reageren op nieuws. Het nieuws is landelijk, regionaal of zelfs plaatselijk. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld (vrijwillige) regionale of plaatselijke correspondenten worden ingezet. Deze correspondenten schrijven nieuwsberichtjes en maken een foto (of een audio- of videoverslagje) van een leuke, interessante lokale gebeurtenis (intrede predikant, opening kerkgebouw, zendingsavond, gemeentedag, evangelisatieactiviteit, etc.) Daarnaast komt er nieuws vanuit de landelijke organisaties. Diverse deputaatschappen kunnen hieraan bijdragen. In feite hebben we hier over ‘het gat’ dat is ontstaan, doordat het ND een koerswijziging heeft doorgevoerd in de afgelopen jaren.
2. **Verslagen van bijeenkomsten.** De LPB maakt audio/videoverslagen (en/of samenvattingen) maken van bijvoorbeeld lezingen. Dit sluit aan bij de ‘traditionele’ producten. Dit kan een integrale opname zijn of een gemonteerde samenvatting. Deze samenvattingen kunnen ook breder gebruikt worden, bijvoorbeeld voor bijbelstudie. Deze producten worden dan via internet (streaming media) aangeboden om te bekijken of te downloaden.
3. Een **forum**, zoals www.gkv.nl al kent. Er zijn wel vragen gerezen binnen het deputaatschap over het nut van het forum. Het is vrij kostbaar. Alles overwegend hebben deputaten toch besloten er mee door te gaan, mits er echt werk van gemaakt moeten kan om het forum meer plek te geven in de communicatietaak die we hebben gekregen. Gedacht wordt aan

- inschakeling van expertise/discussieleiders vanuit de diverse deputaatschappen. Het zou bijvoorbeeld mooi zijn als bijvoorbeeld een GSP-deputaat een discussie zou leiden over het onderwerp 'welke inhoud moet ons gereformeerd kerkboek bevatten?' Op deze manier praten de vergaderaars rechtstreeks met de individuele kerkleden thuis.
4. Het is mogelijk om via internet **een internetradiostation** te beginnen. Dat zou een plek kunnen zijn waar opgenomen bijeenkomsten uitgezonden worden. Dit zal met betrekking tot rechten een lastige kwestie zijn, maar technisch gezien zijn hier veel mogelijkheden. De LPB is nu al op dit terrein actief en zendt al programma's met muziek of lezingen uit via de kanalen (luisterkastjes) van kerkelefonie. Zo wordt als er geen kerkdienst wordt uitgezonden meteen een hele specifieke doelgroep bereikt.
 5. Organisaties kunnen hun activiteiten aankondigen via internet. Lezingen, concerten, cursussen, etc. (**Agenda**)
 6. Er kunnen voor specifieke doelgroepen eigen **communities** gevormd worden. Bv. voor beamteams, voor predikanten, voor kosters, voor Evangelisatiecommissies, voor Commissies van Beheer enzovoorts. Webplekken waar men vragen aan elkaar kan stellen en informatie uit kan wisselen. Hiermee bevordert je het (landelijke) onderlinge contact binnen de kerken. Voor de inhoud van deze communities is het logisch samenwerking te zoeken met bestaande organisaties/ belangengroeperingen.
 7. Alle (nieuwe) activiteiten die op de site plaats vinden (bv. nieuwe nieuwsberichten, nieuwe agenda items, nieuwe producten, etc.) kunnen via een **RSS-feed** aangeboden worden aan plaatselijke kerken. Dat wil zeggen dat er op de lokale websites van de kerken nieuwskoppen van de centrale site gepubliceerd kunnen worden die zich automatisch verversen. Als een bezoeker van die plaatselijke site hier op klikt wordt hij/zij meegenomen naar de centrale site.

De LPB denkt zelf ook nog aan dienstverlening met betrekking tot het gebruik van nieuwe media in de eredienst in relatie tot het werk van kerkelijke beamteams.

Deputaten stellen voor het gesprek met de LPB te vervolgen en om met behoud van eigen identiteit een samenwerkingsverband aan te gaan met betrekking tot nieuwe media, zoals hiervoor globaal omschreven. Gevraagd wordt hier een budget voor beschikbaar te stellen, naast het huidige budget voor het algemene beheer.

7. PRIVACYREGLEMENT

Sinds een aantal jaren geldt in Nederland de *Wet bescherming persoonsgegevens*. In deze wet is geregeld hoe een organisatie hoort om te gaan met een verzameling gegevens over personen. In de wet staan allerlei zaken, zoals wat vastgelegd mag worden, wie inzage in de gegevens mag hebben, wie de gegevens mag gebruiken en hoe lang de gegevens bewaard mogen worden. Eén van de verplichtingen is het *melden* van de registratie aan een centrale organisatie (het *College bescherming persoonsgegevens*). Er moet dan heel precies worden aangegeven wat wordt geregistreerd en waarom.

Dat deze verplichting ook geldt voor kerken en kerkelijke organen blijkt wel hieruit dat artikel 4 van het zogenaamde *Vrijstellingsbesluit* aan kerkgenootschappen de mogelijkheid biedt ontheffing te krijgen van de meldingsplicht, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Die voorwaarden hebben vooral betrekking op het soort gegevens dat wordt opgeslagen.

Verder geldt de verplichting van het hebben van een privacyreglement, waarin staat omschreven hoe een organisatie omgaat met de geregistreerde gegevens. Dat omvat ook de wijze waarop iemand kan nagaan welke gegevens zijn vastgelegd en hoe hij deze zonodig aangepast of verwijderd kan krijgen.

De kerken, classes en synoden hebben dus een tweeledige verplichting: het melden bij het centrale orgaan van de registratie en het hebben van een privacyreglement.

De eerste verplichting kan vervallen als de gegevens aan een aantal voorwaarden voldoen. In Bijlage IV treft u een standaard privacyreglement voor kerken, classes en synoden aan. Als de kerk, de classis of synode zich houdt aan de limitatief opgesomde gegevens, dan kan melding achterwege blijven.

Het advies van deputaten is dat de kerken, classes en synoden op de hoogte worden gebracht van de verplichtingen die voortvloeien uit de *Wet bescherming persoonsgegevens* en het daaraan gerelateerde *Vrijstellingsbesluit*.

Het in de bijlage als voorbeeld bijgevoegde privacyreglement ware aan de kerken, classes en synode ter beschikking te stellen. Publicatie via de website en de digitale Nieuwsbrief.

8. SAMENSTELLING KERKBOEK

Door de invoering van nieuwe gezangen en formulieren wordt het kerkboek sinds 1985 steeds dikker. Bij de invoering van het nieuwe kerkboek in 2006 is overduidelijk gebleken dat de leden van onze kerken een uitgave in combinatie met de NBV zeer op prijs stellen. De mensen vinden het onprettig om meerdere boekwerken mee naar de kerk te moeten nemen.

Indien de Bijbel (NBV) met heel de inhoud van het kerkboek in één band gebonden wordt zal dat – ook bij de dunste dundruk editie - leiden tot een boekwerk van aanzienlijke dikte van ca 3.000 pagina's.

Het hoeft geen betoog dat een dundruk uitgave van een dergelijke omvang de grens van wat kwalitatief haalbaar, goed hanteerbaar en bovendien betaalbaar is begint te naderen. Dat is een reden om de inhoud van het kerkboek meer kritisch dan voorheen te schiften. Dat zal niet tot grote besparingen leiden. Maar ook kleine beetjes helpen.

Het mag betwijfeld worden of het zinvol is dat sommige zaken via het medium kerkboek ter beschikking te stellen. Men kan hier denken aan de praktijk in de PKN waar allerlei formulieren en dergelijke een plaats hebben in het Dienstboek, een ander medium dan het Liedboek, het 'kerkboek' voor de kerkganger. Op dezelfde wijze zouden teksten die in thans het Kerkboek een plaats kunnen krijgen in een ander medium als het internet.

Enkele voorbeelden ter illustratie.

1. De formulieren voor doop en avondmaal worden in elke gemeente met grote regelmaat gelezen. Maar het formulier voor de bevestiging van dienaren des Woord wordt gemiddeld zelden vaker dan eens in de 6 jaar gebruikt en het formulier voor de bevestiging van missionaire dienaren nog minder. Dan gaat het om aparte en bijzonder feestelijke diensten. Vaak wordt daar een liturgieboekje voor gemaakt, waaruit de kerkgangers het formulier kunnen meelesen. Maar voor dat doel is opname in het kerkboek niet nodig. Plaatsing op de website van de kerken zal volstaan.
2. Hetzelfde kan gesteld van de gebeden voor de kerkelijke vergaderingen, die eveneens zelden of nooit gebruikt worden.
3. Het is gebruikelijk geworden om in kerkdiensten waarin een huwelijk wordt bevestigd de complete liturgie inclusief het huwelijksformulier in een gedrukt boekje beschikbaar te stellen.

Bovenstaande overwegingen leiden tot het in hoofdstuk 9 onder *Samenstelling Kerkboek* geformuleerde voorstel.

Ook zou het besluit van de GS Arnhem 1981 (Acta, art. 60) om het Kort Begrip in het kerkboek te plaatsen moeten worden herroepen.

De GS Arnhem 1981 noemde voor haar besluit de volgende gronden:

1. Het Kort Begrip is door de Dordtse Synode 1618/19 aanbevolen en heeft sinds 1637 een vaste plaats achter in het Kerkboek.
2. Het Kort Begrip is nog steeds een belangrijk middel voor de catechese, met name aan ouderen die zich bij de kerk willen voegen.
3. Het gevaar dat het Kort Begrip als een belijdenisgeschrift zal worden beschouwd of de Heidelbergse Catechismus als leerboek voor de jeugd van de kerk zal gaan verdringen, kan onder meer bestreden worden door in een inleiding betekenis en doel van het Kort Begrip uiteen te zetten en door de plaatsing ervan achter in het Kerkboek.

De eerste grond heeft historische waarde, maar is niet doorslaggevend.

De tweede grond is niet meer juist. Er is een flink aanbod van leergangen voor de belijdeniscatechisatie. Uit een informele enquête onder een veertigtal predikanten is gebleken dat het Kort Begrip nog hoogst zelden wordt gebruikt. Zij die het nog gebruiken, gaven te kennen dit zo weinig te doen, dat ze het voldoende te vinden als het Kort Begrip via het internet bereikbaar is. De derde grond is geen grond in eigenlijke zin, maar een weerlegging van een eventueel bezwaar.

Wanneer de GS besluit dat bepaalde onderdelen van het kerkboek niet langer deel hoeven uit te maken van de inhoud van het Gereformeerd Kerkboek, zullen deputaten er uiteraard voor zorg dragen dat deze via de website voor iedereen beschikbaar blijven.

9. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Samenstelling deputaatschap

Deputaten menen dat er van moet worden afgezien om deputaten te benoemen belast met uitsluitend communicatie.

Huishoudelijke regeling

Laten vervallen de bepaling in artikel 9, lid 3, dat deputaten er voor moeten zorgen dat zij een rapport uiterlijk een maand na ontvangst en niet later dan 2 maanden voor de aanvang van de synode aan de kerken doen toekomen.

Cd-rom met liederen

Binnen de kerken is er een grote behoefte aan digitale beschikbaarheid van alle liederen die in kerkdiensten worden gebruikt. M.n is dat het geval met het oog op het kunnen beamen van liederen. Deputaten zijn hierover in overleg met de uitgever.

Administratief Steunpunt

ALGEMEEN

Deputaten besloten om maar in beperkte mate een administratief steunpunt op te zetten om zo het onderzoek van deputaten GSO niet te frustreren en zoveel mogelijk alle opties open te houden. Hiermee is ook voorkomen dat er langs elkaar heen gewerkt wordt en 'ruis' zou ontstaan. Alle lopende zaken die moesten worden geregeld zijn uiteraard wel ter hand genomen.

CENTRAAL POSTADRES

Deputaten zijn van mening dat waar mogelijk gewerkt moet worden met een centraal informatieadres voor kerken en belangstellenden voor de Gereformeerde Kerken. Dit is Postbus 499, Gbouw te Zwolle. Daar is voor gekozen, omdat een aantal deputaatschappen hier al gezamenlijk gebruik van maakt en daarmee goede ervaringen zijn opgedaan.

OPZET EN BEHEER KERKELIJK NETWERK

Deputaten hebben besloten om een samenwerkingsverband aan te gaan met Print Media in Bedum. Er wordt naar gestreefd dat de mutaties van de kerkelijke gemeenten alleen nog door Print Media worden bijgehouden.

WWW.GKV.NL

In eerste instantie werd er naar gestreefd dat alle instellingen en deputaatschappen één website gebruiken. Dit om continuïteit en kwaliteit te hebben en één gezicht naar buiten te hebben. Dit is niet haalbaar gebleken.

Wel is het nodig en wenselijk dat van elke organisatie de feitelijke informatie zoals databases wordt opgenomen op de website.

Wenselijk is dat de synode de deputaatschappen en instellingen vraagt om die informatie te leveren.

De huidige website was toe aan een restyling en uitbreiding van functionaliteit.

Auteursrechten

Deputaten en uitgever Jongbloed zijn in overleg met de ISK over de mogelijkheid om een cd-rom uit te brengen met alle liederen die in de kerken worden gezongen, dus ook de liederen uit het Liedboek, waarbij gebruik gemaakt kan worden van één beamerprogramma.

Op de website is in 2005 (laatst geactualiseerd in januari 2007) een nota geplaatst met daarin aangegeven welke liederen mogen worden gebeamd.

Communicatie

AANWIJZINGEN VOOR DE INTERNE EN EXTERNE COMMUNICATIE

Deputaten hebben aanwijzingen vastgesteld voor de interne communicatie van de synode en voor de externe communicatie rond het synodewerk.

NIEUWE MEDIA

De LPB denkt aan dienstverlening met betrekking tot het gebruik van nieuwe media in de eredienst in relatie tot het werk van kerkelijke beamteams.

Deputaten stellen voor het gesprek dat met de LPB is gestart te vervolgen en om met behoud van eigen identiteit een samenwerkingsverband aan te gaan met betrekking tot nieuwe media.

Gevraagd wordt hier een budget van voor beschikbaar te stellen, naast het huidige budget voor het algemene beheer.

Privacyreglement

Deputaten stellen voor om de kerken op de hoogte te stellen van de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens en het daaraan gerelateerde *Vrijstellingsbesluit*. Een model-privacyreglement is bij het rapport gevoegd.

Samenstelling Kerkboek

Deputaten stellen voor om in overleg met deputaten eredienst aan de volgende synode voorstellen te doen over de wenselijkheid van opname van weinig gebruikte onderdelen in het kerkboek. In ieder geval Het Kort Begrip zou niet meer opgenomen moeten worden.

10. CONCEPTBESLUITEN

Materiaal:

rapport van deputaten generaal-synodale publicaties (GSP).

Besluit 1:

deputaten te dechargeren onder dank voor hun arbeid.

Grond:

deputaten hebben hun taak naar behoren uitgevoerd, zowel wat betreft de publicaties als het communicatiebeleid;

Besluit 2:

opnieuw deputaten te benoemen voor de uitgave van generaal-synodale publicaties met de volgende opdrachten:

- a. de Acta en de Handelingen van de generale synode en de rapporten van de door de generale synode benoemde deputaten te doen produceren en digitaal te doen verspreiden en daarbij ervoor zorg te dragen dat tegelijk een versie op papier ter beschikking komt;
- b. van het nieuwe *Gereformeerd Kerkboek (2006)*, van het *Supplement Gereformeerd Kerkboek* en van de *Uitbreiding Gereformeerd Kerkboek* en van andere drukwerken die op last van de generale synode worden vervaardigd, nieuwe edities te doen uitgeven en/of te doen herdrukken; daarbij moet in technisch en economisch opzicht zo doeltreffend mogelijk te werk worden gegaan; ook dient er zoveel mogelijk voor gezorgd te worden dat druk- en zetfouten en andere tekortkomingen worden verbeterd;
- c. de liederen die de Generale Synode van Zwolle-Zuid 2008 zal vrijgeven, ter beschikking te stellen op cd-rom en in een eenvoudige bundel;
- d. met drukkers en uitgevers overeenkomsten af te sluiten die betrekking hebben op de onder a en b bedoelde uitgaven, inzake de technische vervaardiging en de uitgeversexploitatie alsmede met auteurs voor wat betreft de auteursrechtelijke aanspraken en bevoegdheden voorzover daarvan sprake is;
- e. toe te zien op de naleving van de onder d bedoelde overeenkomsten;
- f. erop toe te zien dat terzake van de typografische verzorging, de afmetingen, het taalgebruik, de spelling, de interpunctie, de nomenclatuur en dergelijke, zowel in schriftelijke als in digitale versie, zoveel mogelijk een verantwoorde eenvormigheid wordt betracht met inachtneming van de door de generale synode van toepassing verklaarde regels voor spelling en dergelijke;
- g. te beslissen over verzoeken om toestemming tot het uitgeven van de sub b bedoelde

- publicaties of onderdelen daarvan, voorzover het auteurs- of gebruiksrecht daarvan bij de kerken berust;
- h. te waken tegen inbreuk op de auteurs- en gebruiksrechten van de kerken en conservatoire en andere noodzakelijke maatregelen te treffen; ervoor te zorgen dat in de kerkelijke publicaties die met hun medewerking tot stand komen, een clause wordt afgedrukt waaruit blijkt dat deze rechten bij de kerken berusten en dat voor verspreiding van de tekst toestemming van de kerken vereist is;
 - i. te waken tegen inbreuk op auteurs- en gebruiksrechten van derden bij het uitgeven van publicaties onder a en b genoemd;
 - j. geschillen met derden zoveel mogelijk op te lossen door middel van arbitrage;
 - k. bij het afsluiten van overeenkomsten eventueel royalty's te bedingen bij uitgevers, indien en voorzover er sprake is van bijzondere kosten of lasten voor de kerken, die aan de betreffende publicaties ten grondslag liggen, met als uitgangspunt dat in het algemeen de prijs van een kerkelijke publicatie niet belemmerend mag werken ten aanzien van de verspreidingsmogelijkheden;
 - l. van transacties met derden die financiële consequenties hebben, de desbetreffende stukken aan deputaten financiën en beheer ter beschikking te stellen;
 - m. aan de volgende synode rapport uit te brengen van hun werkzaamheden en daarvan de kerken in kennis te stellen drie maanden voor de aanvang van de synode.

Gronden:

- 1. de opdrachten van de vorige synode zijn goed bruikbaar gebleken;
- 2. omdat het project voor een geheel nieuwe bundel nog niet is afgerond, is het niet wenselijk in 2008 een herzien Gereformeerd Kerkboek uit te geven; daarom ware te volstaan met een apart bundeltje voor de vrijgegeven liederen.

Besluit 3:

een privacyreglement aan de kerken en classes aan te bieden.

Grond:

het is van belang dat de kerken, classes en synodes voldoen aan de wettelijke verplichtingen, ook die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens en het daaraan gerelateerde Vrijstellingsbesluit.

Besluit 4:

In overleg met deputaten eredienst aan de volgende synode voorstellen te doen over de wenselijkheid van opname van weinig gebruikte onderdelen in het kerkboek.

Grond:

de toenemende uitbreiding van de inhoud van het kerkboek rechtvaardigt een kritische bezinning op de noodzaak om bepaalde formulieren en gebeden in dit gedrukte medium op te nemen.

Materiaal:

- 1. besluit van de GS Arnhem 1981 om het Kort Begrip een plaats te geven in het Kerkboek (Acta artikel 60);
- 2. rapport van de deputaten, hoofdstuk 8.

Besluit 5:

in de definitieve uitgave van het Gereformeerd Kerkboek geen plaats meer te geven aan het Kort Begrip.

Gronden:

1. het Kort Begrip is geen kerkelijk geschrift;
2. de voornaamste grond onder het besluit van de GS Arnhem 1981 is vervallen nu het Kort Begrip niet meer "een belangrijk middel voor de catechese, met name aan ouderen die zich bij de kerk willen voegen" is.

Besluit 6:

het communicatieplan 'De ramen open' te vervangen door *Aanwijzingen voor de interne communicatie van de synode 2008* en *Aanwijzingen voor de externe communicatie van de synode*.

Grond:

de evaluatie van het communicatieplan 'De ramen open', dat voor het eerst gehanteerd werd tijdens de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005, maakt herziening en aanpassing nodig.

Besluit 7:

- a. het aangevangen communicatiebeleid verder te ontwikkelen volgens het ingediende beleidsplan;
- b. in goede samenwerking met de andere deputaatschappen het communicatiebeleid te coördineren en hun duidelijke en gerichte aanwijzingen daarover te geven, zowel wat betreft de rapportage van hun werk als de communicatie daarover;
- c. de website www.gkv.nl en de organisatie daarachter verder te ontwikkelen, waarbij in het bijzonder te denken is aan de voorgenomen restyling, de ontwikkeling van het forum, nieuwe media en de aanpassing van het project- en redactiestatuut;
- d. in samenwerking met deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode en het dan te verkiezen moderamen het communicatiebeleid betreffende de volgende synode op te zetten en vorm te geven;
- e. aan de volgende synode rapport uit te brengen van hun werkzaamheden en daarvan de kerken in kennis te stellen drie maanden voor de aanvang van de synode.

Grond:

de opdrachten van de vorige synode kunnen nu aangepast en aangevuld worden op basis van de bereikte resultaten en nieuwe ontwikkelingen.

Besluit 8:

- a. voor de verschillende werkzaamheden van de deputaten wat betreft de publicaties en het communicatiebeleid een nader te bepalen budget ter beschikking te stellen;
- b. aan alle deputaatschappen op te dragen voor hun rapportage aan de synode en de kerken en voor hun communicatie zich in goede samenwerking met deputaten te richten naar hun aanwijzingen, waarbij de deputaatschappen wel de inhoudelijke verantwoordelijkheid houden voor hun eigen werk.

Gronden:

1. volgens de door deputaten ingediende meerjarenbegrotingen is bestaand en nieuw beleid voldoende te financieren;
2. voor eenheid in het communicatiebeleid is het nodig aan deputaten een initiërende, coördinerende en leiding gevende positie toe te kennen en daarvan de deputaatschappen in kennis te stellen.

Besluit 9:

opnieuw deputaten te benoemen, echter zonder één of meer deputaten te belasten met alleen communicatietaken.

Grond:

tot nu bestond er binnen het deputaatschap een aparte sectie communicatie met deputaten alleen voor communicatie. In de praktijk lopen de werkzaamheden van deputaten algemeen en deputaten communicatie door elkaar. Daarom ware niet meer aparte deputaten voor communicatie te benoemen, maar de verdeling van taken aan deputaten over te laten.

BIJLAGEN

BIJLAGE I

DEPUTAATSCHAP GENERAAL
SYNODALE PUBLICATIES

Adres: Eendenkooi 36
8446 RD Heerenveen
Telefoon: 0513 615 236
E-mail: d.vandijk@chello.nl

Aan de deputaatschappen
benoemd door de Generale Synode van
Amersfoort- Centrum 2005

Heerenveen, 25 april 2007

Onderwerp: Deputatenrapporten

Geachte deputaten,

Hiermee vragen wij uw aandacht voor de inzending van uw deputatenrapport ten behoeve van de synode van Zwolle 2008.

Inzendschema

De Synode heeft bepaald wanneer de deputatenrapporten beschikbaar moeten zijn. Bepaald is dat zij 5 of 3 maanden voor de aanvang van de komende synode op de website van de kerken moeten zijn geplaatst. In de Acta is daarvan een overzicht opgenomen (blz. 372) dat wij hierbij weergeven.

art. 11	vijf maanden
ASE	vijf maanden
appèlzaken	drie maanden
A&D	drie maanden
BBK	vijf maanden
Bijbelvertaling	drie maanden
curatorium TU	vijf maanden
diaconale zaken	drie maanden
D&R	vijf maanden
eredienst	vijf maanden
GVM	drie maanden
GSO	vijf maanden
GSP	drie maanden
integratie	drie maanden
kerkelijke eenheid	vijf maanden
kerkmuziek	vijf maanden
KR&KO	vijf maanden
DSH	drie maanden
RTV	drie maanden
RKO	drie maanden
SMKR	drie maanden
SGO	vijf maanden

studiefinanciering	drie maanden
TEG	vijf maanden
VGS	vijf maanden
WAD	vijf maanden
ZHT	vijf maanden.

Wij vragen u om uw rapport 4 weken voor de datum waarop het op de website moet zijn geplaatst te sturen naar bovengenoemd emailadres. Ons deputaatschap heeft die 4 weken nodig om de rapporten na te zien op vormgeving etc. en vervolgens te plaatsen.

De komende synode vangt aan op 10 maart 2008. Wij verwachten u rapport dus uiterlijk **10 september** (bij 5 maanden) of **10 november** bij (3 maanden).

Nadat een rapport op de website is geplaatst zullen wij de kerken hierop per email attenderen. De synode heeft ons dat gevraagd, zie de Acta, artikel 173, besluit 3, bldz 368.

In de Huishoudelijke Regeling voor Generale Synoden is opgenomen dat alleen in uiterste noodzaak daarna nog aan de kerken aanvullend kan worden gerapporteerd (zie artikel 9, punt 2).

Toezening van deputatenrapporten op papier vindt niet meer plaats, behalve naar de afgevaardigden naar de synode, de adviseurs, het Archief- en Documentatiecentrum en de bibliotheek van de Theologische Universiteit. Zij zullen t.z.t. een geprinte versie van het rapport ontvangen. Bovendien ontvangen zij de rapporten op een cd-rom. Voor belangstellenden zal bij de boekhandel een geprinte versie van elk rapport beschikbaar zijn.

Opmaak van de rapporten conform Huishoudelijk Regeling.

Wij vragen u om de rapporten op te maken volgens de nota inzake opmaak, spelling en interpunctie, opgenomen als bijlage bij de Huishoudelijke Regeling voor Generale Synoden. Met name vragen wij u aandacht voor paragraaf 3, de structuur van uw rapport. Het is van groot belang dat alle deputatenrapporten dezelfde structuur hebben.

De Huishoudelijke Regeling is opgenomen op de cd-rom met de Acta Generale Synode Amersfoort-Centrum.

Met broedergroeten,
namens deputaten generaal-synodale publicaties

D. van Dijk
secretaris

BIJLAGE II

Notitie over auteursrechten

I. Inleiding

Regelmatig zijn er vragen over het gebruik van de liederen die zijn opgenomen in het Nieuwe Kerkboek (Psalmen en gezangen, de vroegere 90 gezangen, de 49 gezangen van de synode van Amersfoort 2005 en het Liturgische katern) of het Liedboek voor de kerken. Daarbij gaat het dan m.n. over het mogen kopiëren of beamen van liederen.

Deze notitie beoogt op vragen een antwoord te geven.

2. De Auteurswet

Auteursrecht (ook wel copyright) is de door de wet aan een auteur verleende waarborg van zeggenschap over het door hem gemaakte werk.

Artikel 1 van de wet definieert het recht als het uitsluitend recht van de maker om

- a. openbaar te maken, ook wel uitvoeringsrecht (zingen, muziek spelen,)
- b. te vermenigvuldigen, ook wel publicatierecht (kopiëren, op cassette of op cd uitbrengen etc)

Beperkingen aan het auteursrecht

De wet stelt een aantal beperkingen aan dit recht. Een aantal belangrijke uitzonderingen zijn:

- het recht vervalt 70 jaar na de dood van de auteur
- citeren (overname door en uit de pers, citeren in een betoog, onderwijsdoeleinden)
- kopiëren voor beperkt gebruik (papier, beeld en geluid)
- zingen en spelen in kleine, besloten kring
- reprorecht tegen betaling voor overheid, bibliotheken, onderwijsinstellingen

Uitzondering voor kerken

Voor de kerken is de beperking genoemd in artikel 17c van de wet van belang:

“Als inbreuk op het auteursrecht op een werk van letterkunde of kunst wordt niet beschouwd de gemeentezang en de instrumentale begeleiding daarvan tijdens een eredienst”.

Het gaat hier om een uitzondering op het verbod om openbaar te maken. De uitzondering gaat om slechts enkele vormen van openbaarmaking nl de gemeentezang (dus niet uitvoering van koren) en instrumentele begeleiding zoals orgelspel en is dus beperkt.

De uitzondering gaat verder alleen over openbaarmaking, het vermenigvuldigen van liederen is dus ook voor erediensten niet toegestaan zonder toestemming van de rechthebbenden.

Wel kunnen natuurlijk de algemene uitzonderingen van toepassing zijn. Zo valt het maken van enkele cassettebandjes van erediensten voor zieken en zendelingen onder de algemene uitzondering voor kopiëren voor beperkt gebruik.

Het voorgaande betekent dat ook het beamen van liederen niet is toegestaan zonder toestemming van de rechthebbende. Het gaat hier immers om vermenigvuldigen (vastleggen op een drager) van een lied.

De uitzondering van artikel 17c geldt verder alleen voor de erediensten zelf, hoewel bij de parlementaire behandeling van de wet is vastgesteld dat “eredienst” ruim mag worden uitgelegd. Gemeenteavonden, huwelijkssamenkomsten, samenkomsten bij begrafenissen, vallen onder eredienst. Maar niet de uitvoering van koren (ook tijdens de eredienst), zangavonden, sing-ins, orgelconcerten, etc. Er blijft dus genoeg over dat buiten de vrijstelling van artikel 17 van de wet valt. Veel kerkgenootschappen hebben daarom centraal een regeling met Buma afgesloten, die inhoudt dat een vast bedrag per jaar per kerk wordt betaald voor het gebruik dat niet onder de vrijstelling valt.

Onze kerken hebben dat niet geregeld omdat zij het gebruik van de liederen, dat niet onder de vrijstelling valt, met de auteursrechthebbenden zelf hebben geregeld.

Bovendien zijn niet alle auteursgerechtigden van liederen die in onze kerken zijn vrijgegeven aangesloten bij Buma. Zie verder onder 4.

3. Wat is er door de kerken geregeld?

Als het auteursrecht niet is vervallen (70 jaar na de dood van de auteur) of als het niet valt onder 1 van de andere beperkingen die de wet geeft, zal van de auteursrechthebbende steeds toestemming moet worden gevraagd voor het gebruik.

Het zou onpraktisch zijn indien iedere kerk of vereniging zelf die toestemming moet regelen. Het deputaatschap generaal synodale publicaties heeft daarom de opdracht van de kerken om naast het bewaken van auteursrechten (bv op Acta en kerkboeken), toestemming voor gebruik te regelen bv als er tot invoering van een liedboek wordt besloten (bv de bundel met negentig gezangen). In de praktijk zijn de rechthebbenden niet steeds de auteurs zelf, maar uitgeverij of stichtingen aan wie de auteur of zijn erfgenamen de rechten hebben overgedragen (de auteursrechthebbenden).

Deputaten hebben door het sluiten van overeenkomsten met de auteursrechthebbenden toestemming voor gebruik geregeld als volgt:

3.1 Nieuw kerkboek

3.1.1 Psalmen en gezangen

Met de auteursrechthebbenden bestaan verschillende afspraken:

1. Een deel heeft het volle auteursrecht aan de kerken overgedragen zonder beperking of voorbehoud. Dat betekent dat aan de kerken zijn overgedragen alle rechten die de rechthebbenden hadden. Het zijn daardoor niet meer de auteurs maar de kerken die toestemming voor gebruik moeten geven.

Mits er geen winst oogmerk is, verlenen deputaten toestemming aan kerken, verenigingen en leden voor alle vormen van gebruik (openbaarmaking en vermenigvuldiging) van de psalmen en gezangen in erediensten en andere samenkomsten. Die toestemming behoeft niet meer afzonderlijk te worden gevraagd.

2. Een deel heeft niet het auteursrecht zelf overgedragen maar alleen toestemming gegeven voor gebruik, als volgt:
 - a. opname in het uit te geven Kerkboek en vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in enig andere vorm dan de gedrukte vorm, of
 - b. alleen de opname in het Kerkboek (uitgaverecht); dit betreft de liederen overgenomen uit het Liedboek van de Kerken.

In het register van auteurs, opgenomen in het Kerkboek achter de Psalmen en gezangen, staat welke liederen uit het Liedboek zijn overgenomen.

Voor de liederen onder 2a geldt dat alle gebruik is toegestaan, dus ook het beamen en kopiëren. Voor de liederen onder 2b geldt het gebruik zoals hierna onder Liedboek voor de kerken is beschreven.

3.1.2 De negentig gezangen en de nieuwe 49 gezangen, vrijgegeven door de synode van Amersfoort (2005)

Deputaten hebben met de auteursgerechtigden toestemming geregeld voor het beamen en beperkt kopiëren van liederen.

3.1.3 Liturgisch katern

Deputaten hebben met de verschillende auteursgerechtigden overeenkomsten gesloten. In alle gevallen zijn de liederen alleen voor gebruik overgegaan naar de kerken en is niet het auteursrecht zelf overgedragen.

3.2 Liedboek voor de kerken

De auteursrechten berusten bij de ISK (De interkerkelijke Stichting voor het Kerklied). De diverse auteurs hebben hun rechten overgedragen aan de ISK. De opbrengsten van de verkoop van de bundel worden door deze Stichting verdeeld over de betrokken dichters en componisten.

De ISK hebben slechts toestemming verleend voor het uitgeven van de bundel. Een ruimer gebruik is zonder afzonderlijke toestemming van de ISK dus niet mogelijk.

De Stichting is uiterst terughoudend bij het toestaan aan kerken om te kopiëren, bv ten behoeve van allerlei bundels. De Stichting heeft er begrip voor indien bij bijzondere gelegenheden, zoals samenkomsten bij huwelijk, begrafenis en gemeenteavonden van liederen een kopie wordt gemaakt. Het kopiëren wordt voor die gevallen door de vingers gezien ook omdat ervan wordt uitgegaan dat de bundels zijn aangeschaft.

Het bestuur van de ISK verleent geen toestemming voor het beamen van haar teksten zolang de rechten niet op een adequate wijze zijn geregeld. Dat is alleen mogelijk met een applicatie waarin de teksten versleuteld zijn opgenomen en een kopieerbeveiliging het kopiëren tegengaat. Bij het Boekencentrum gaan in de loop van 2007 cd-rom's verschijnen met de liederen van het Liedboek die aan die eisen voldoen. (zie www.boekencentrum.nl).

4. Stichting Licentie en BUMA/Stemra

Regelmatig wordt gevraagd of voor gebruik van liederen in onze kerken een overeenkomst gesloten moet worden met de Stichting Licentie of een regeling moet worden getroffen met Buma of Stemra. Dit is niet nodig behalve in uitzonderingen. De kerken hebben immers het auteursrecht met de auteursrechthebbenden zelf geregeld. Lang niet alle auteurs zijn ook aangesloten bij één van de genoemde instellingen (zie het slot van 2).

Het beamen valt noch onder de taak van Buma (het is geen openbaarmaking) noch onder Stemra (het is wel verveelvuldiging maar zonder geluid).

Om dezelfde redenen zijn Buma en Stemra er ook niet voor het mogen kopiëren op papier; de toestemming daarvoor moet de auteursrechthebbende geven of een speciale Stichting zoals de Stichting Licentie indien het beheer daar is ondergebracht. Dat laatste is het geval met de liederen van Unisong.

De *Stichting Licentie* (www.cclcedar.nl) regelt de incassering van de rechten op liedteksten voor een aantal auteursgerechtigden. Voor gemeenten en organisaties zijn jaarlijkse bedragen vastgesteld, afhankelijk van het aantal personen dat aan de bijeenkomsten deelneemt.

De Stichting heeft in haar pakket bundels die in onze kerken niet worden gebruikt, althans niet officieel zijn vrijgegeven. De Stichting verzorgt het gebruik van bundels die in de "evangelische" richting worden gebruikt. Enkele van die liederen zijn opgenomen in onze bundel met 90 gezangen, het gebruik hiervan is door de kerken zelf geregeld.

Ook de ISK is niet aangesloten bij de Stichting Licentie.

Toestemming van de Stichting Licentie voor zanguitvoeringen, kopiëren van teksten etc. is dus alleen nodig voor liederen of bundels die niet door de kerken officieel zijn vrijgegeven.

Buma/Stemra is de organisatie die in Nederland de belangen van componisten, tekstdichters en muzikuitgevers behartigt. Belangen op het gebied van muziek- auteursrecht.

Buma gaat over het openbaar maken van muziek (uitvoeringsrechten). Live-optredens, radio- en tv-uitzendingen, verspreiding via internet en achtergrondmuziek bij winkels etc.

Voor zang- en muzikuitvoeringen (koren en concerten etc) die niet vallen onder de vrijstelling van artikel 17 van de wet (zie hiervoor) zouden dus rechten afgedragen moeten worden aan Buma als de kerken het niet zelf met de auteurs hadden geregeld of de auteurs bij Buma aangesloten zijn.

Stemra richt zich op het vastleggen en verveelvoudigen van muziek (mechanische reproductierechten). Bv de reproductie van cd's en cassettebandjes. Het vastleggen van kerkdiensten op cassette bandjes is een vorm van mechanische verveelvoudiging. Als de bandjes alleen maar voor een kleine kring worden gebruikt bv voor zieken of zendingen, is geen vergoeding verschuldigd (zie onder 2). Maakt men cassettes of cd's voor ruimere kring, dan is toestemming nodig van Stemra. Lang niet alle auteurs zijn echter bij Stemra aangesloten.

5. Tabel - Overzicht per 1 januari 2007

Nieuw kerkboek - Psalmen en gezangen	<p>Categorie A: Psalmen: 2,7,8,12,18,28,40,41,43,50,51,57,59,64,66,70,77,85,86,88,89,90,94,99,101,102,103,104,106,108,109,112,113,114,117,118,119,121,123,125,127,129,131,137, 141,143,144,147; Gezangen: 47,81,101,106,107 en 141</p> <p>Categorie B: De overige Psalmen en gezangen (incl. de 90 gezangen + de nieuwe 49 gezangen van Amersfoort 2005)</p>
Liedboek (groene boekje)	<p>Categorie A</p>

Categorie A:

Kopiëren: toestemming voor liturgieboekjes voor erediensten, huwelijks-, en begrafenisssamenkomsten etc.

Beamen: voorlopig geen toestemming (echter ... zie hiervoor onder Liedboek)

Categorie B:

Kopiëren: toestemming voor erediensten, huwelijks-, begrafenisssamenkomsten etc.

Beamen: toestemming

Nb: Geen toestemming betekent dat aan de kerken geen toestemming is verleend. Mogelijk geeft de auteursrechthebbende toestemming op speciaal verzoek.

Deputaten generaal synodale publicaties

juli 2005, geactualiseerd 19 januari 2007

D. van Dijk

BIJLAGE III

Aanwijzingen voor de interne en externe communicatie

INHOUDSOPGAVE

Aanwijzingen voor de interne communicatie van de synode 2008

1. Belang van goede interne communicatie
2. Doelstelling
3. Doelgroepen
4. Middelen
5. Aandachtspunten
6. Evaluatie synode 2005

Aanwijzingen voor de externe communicatie van de synode 2008

1. Inleiding
 - 1.1 Communicatie tot nu toe
 - 1.2 Doelstelling
2. Doelgroepen
 - 2.1 Algemeen
 - 2.2 Plaatselijke gemeentes
 - 2.3 Kerkleden
 - 2.4 Werkers in de kerk (predikanten, ouderlingen, diakenen, kerkelijk werkers, etc)
 - 2.5 (Leden van) verwante kerkgenootschappen in Nederland
 - 2.6 (Leden van) verwante kerkgenootschappen in het buitenland
3. Strategie
 - 3.1 Continu communiceren
 - 3.2 Aantrekkelijk communiceren
 - 3.3 Herkenbaar communiceren
 - 3.4
4. Middelen
 - 5.1 www.gkv.nl – ook voor de synode
 - 5.2 Kerkblad plaatselijke kerk
 - 5.3 Gkv-nieuwsbrief
 - 5.4 Folder *Werk in de kerk*
 - 5.5 Overige mogelijke middelen
5. Media
6. Relatie/middelen matrix
7. Planning en organisatie
 - 7.1 Communicatiekalender 2007/2008
 - 7.2 Organisatie
 - 7.3 Financiën
8. Evaluatie

Aanwijzingen voor de interne communicatie van de synode 2008

1. Belang van goede interne communicatie

Een synode is een vergadering die gericht is op het nemen van besluiten – over een veelheid van onderwerpen. Die besluiten vormen als het ware het 'resultaat', het 'product' van deze organisatie. Een goed geoliede machine is een van de voorwaarden voor het verkrijgen van een goed product, te meer omdat de machine bestaat uit 36 afgevaardigden die allen betrokken zijn bij de inhoud en vormgeving van de synode.

Een goede interne communicatie en dito voorlichting zijn ook essentieel voor een goede externe communicatie. Men moet zich bewust zijn dat het resultaat vertaald moet worden naar kerken en kerkleden.

2. Doelstelling

Het inzetten van professionele communicatie ten behoeve van de interne organisatie van de synode, om de synode optimaal te laten functioneren.

3. Doelgroepen

Wie hebben een eigen rol binnen de interne organisatie van een synode?

1. individuele synodeleden, afgevaardigd door de PS
2. groepen synodeleden, te weten moderamen en commissies
3. deputaatschappen
4. adviseurs
5. administratie
6. koster van de kerk

4. Middelen

- basisopzet ten behoeve van presentaties van deputaatschappen, gebruik beamer
- internet met vergaderverslagen (kort en lang), agenda van vergaderingen, besluitteksten
- informatieve startbijeenkomst synodeafgevaardigden

5. Aandachtspunten

Eerder is vastgesteld dat voor een goede interne communicatie nodig zijn:

5.1 Goede voorbereiding:

- helder reglement
- goed gestructureerde en duidelijke rapporten waarin concept- besluitteksten zijn opgenomen
- heldere berichtgeving naar gemeenteleden en kerken over de rapporten
- kick off meeting voor afgevaardigden (geestelijke en praktische voorbereiding)
- kick off meeting voor deputaten (geestelijke toerusting + praktische informatie over werkwijze en presentaties)
- goed functionerend secretariaat en andere infrastructuren

5.2 Wie zijn de meest geschikte afgevaardigden:

- op vrijdag/zaterdag beschikbaar
- 3 à 4 dagdelen voorbereiding ter beschikking hebben
- predikanten die voor hun gemeentaken zijn vrijgesteld
- broeders die of nog werkzaam zijn in het maatschappelijk arbeidsproces of die kortgeleden uit het arbeidsproces zijn getreden
- beleidsmatig ingesteld
- communicatief vaardig
- goed analytisch vermogen
- gevoel voor kerkelijke verhoudingen
- ict-vaardig
- in bezit van computer met printer, internetaansluiting (het liefst breedband)

5.3 Moderamen

- volledig vrijgesteld van eigen werk
- zeer scherp analytisch vermogen
- beschikken over talenten m.b.t. geestelijk leiderschap
- veel organisatietalent
- uitstekende vergadertechnieken
- + zie boven

5.4 Vergaderwijze

- Start met meditatie en gebed
- Gestructureerde presentaties van deputaten (probleem, visie, werkwijze, besluitteksten, bespreekpunten)
- Tweede ronde waar nodig structureren naar onderwerp, discussie zodoende ook per onderwerp – niet naar spreekgestoelte lopen, bij voorkeur spreken door microfoon op de tafel
- Vergaderonderwerpen projecteren (door deputaatschap)
- Amendementen via beamer projecteren
- Besluitteksten pas in de tweede ronde bespreken

- Commissies naar regio indelen -->zo nodig hulp van deskundige adviseurs inroepen
- Veel interne informatie op papier
- Vergaderen in een **U** –vorm verdient aanbeveling

5.5 Faciliteiten

- Vergaderopstelling in grote **U** zetten zodat iedereen elkaar kan zien
- Laptop + beamer in de zaal voor het visualiseren van amendementen, dan wel een bode (vgl. Tweede Kamer) die ervoor zorg draagt dat afgevaardigden het amendement op papier voor zich hebben
- Video-opnames van elke vergadering maken
- Goede catering
- Goed werkend internetsysteem
- Organisatorisch sterk secretariaat
- Tussentijdse ontspanningsbijeenkomsten

5.6 Rol communicatieadviseur

Aandacht voor communicatie is een taak voor alle synodeleden, maar met name voor het moderamen. Een communicatieadviseur kan hierbij een ondersteunende taak hebben. Wanneer men weer een communicatieadviseur wil betrekken bij de interne communicatie van de synode, dan gelden de volgende aandachtspunten:

- Het moderamen moet communicatie als instrument wel willen gebruiken en de communicatieadviseur betrekken bij communicatievraagstukken. Dit kan door de adviseur een zodanige bevoegdheid te geven, dat hij te allen tijde gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen in de voorbereiding van de besluitvorming. Zo kan communicatie een wezenlijk onderdeel van het synodebeleid worden en kan het ook echt effect hebben op de interne organisatie.
- Maak naar alle interne doelgroepen duidelijk wat precies de rol is (en het gewicht is) van de functie van communicatieadviseur van de synode. Dan kan iedereen ook goed gebruik maken van deze professionele ondersteuning!
- Goed werkend internetsysteem
- Organisatorisch sterk secretariaat
- Tussentijdse ontspanningsbijeenkomsten

5.7 Communicatietaken

Assessor en preses	<ul style="list-style-type: none"> ▪ eindverantwoordelijken voor de communicatie van de synode ▪ woordvoerders naar pers en publiek bij belangrijke zaken
Scriba I	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verzorgt de Acta
Scriba II	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verzorgt alle zakelijke correspondentie zowel intern als extern
Notulist(en)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maken verslagen van alle vergaderingen voor de Acta
Communicatieadviseur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ coördineert alle communicatie van de synode ▪ adviseert de vergadering over communicatievraagstukken ▪ onderhoudt contacten met de pers
Webredacteur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verzorgt de publicaties op de website (is synodelid)
Synodeverslaggever	<ul style="list-style-type: none"> ▪ schrijft artikelen voor <i>De Reformatie</i> en andere kerkelijke bladen (is synodelid)
Synodeadministratie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organiseert alle logistieke processen rondom communicatie

6. Evaluatie synode 2005

Belangrijke punten die uit de evaluatie betreffende de interne communicatie van de synode 2005 kwamen, zijn:

- Vergaderwijze in rondes is bij diverse onderwerpen nog steeds ineffectief; doordat men niet direct op elkaar kon reageren, werd de dynamiek soms uit de bespreking gehaald
- Diverse besprekingen verliepen traag en stroperig: dikwijls lag het aan het ontbreken van een goede probleemstelling en een heldere doelstelling
- Veel synodeleden stellen verkeerde vragen, namelijk in de vorm van presentaties: het onderwerp werd niet vermeld evenals de vraagrichting. Dat leidde tot onduidelijkheid en traagheid.
- Overlap van vragen werkt vertragend
- Deputaatschappen vinden het lastig om allerlei verschillende vragen ('de boodschappenlijstjes') te moeten beantwoorden.

Aanwijzingen voor de externe communicatie van de synode ; Communicatieplan synode 2008 betreffende de externe communicatie

1. Inleiding

1.1 *Communicatie tot nu toe*

Op de laatste twee synodes is de aandacht voor communicatie toegenomen. Dit komt tot uiting in:

- het (digitaal) beschikbaar maken van de deputatenrapporten
- het vooraf informeren van kerkleden d.m.v. een boekje dat kort ingaat op de onderwerpen die op de synode aan de orde zullen komen ('Werk in de kerk') en door artikelen van deputaatschappen voor de lokale kerkbladen
- digitale en schriftelijke verslaglegging om zo kerkleden te informeren over wat er op de synode gebeurt (in De Reformatie en op de website gkv.nl)
- aandacht voor het werk van de synode tijdens kerkdiensten (in het gebed en via mededelingen)

De taak om na afloop van de synode de belangrijkste besluiten 'naar de kerken' te brengen, is tot op heden een taak van met name de plaatselijke kerkenraden.

Toch kan na de synode in 2005 geconcludeerd worden dat het werk op de synode nauwelijks 'het grote kerkpubliek' heeft bereikt (uitgezonderd die kerkleden die in een gemeente wonen waar een synodelid woont). Wat toen gold, geldt nog steeds: veel zaken die op de Generale synode passeren, blijven veelal buiten het blikveld van de meeste gemeenteleden. Dit heeft te maken met het feit dat de synodecommunicatie vooral op informeren gericht is. Deze tijd vraagt echter om andere communicatiestrategieën en -middelen: tweezijdig, digitaal, gericht op én informatie én op dialoog én op beïnvloeding. Dat ook kerkelijke communicatie hier op moet inspelen, willen communicatie-inspanningen effect hebben, is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Deputaten GSP zijn van er echter van overtuigd dat de kerkleden naast de kerken de belangrijkste doelgroep dienen te zijn. Er dient weliswaar formeel aan de kerken verantwoording te worden afgelegd, maar de kerken zijn de optelsom van de kerkleden.

Geconcludeerd kan worden dat communicatie over het synodewerk zeker meer aandacht heeft gekregen. Deze aandacht heeft niet geleid tot eensgezindheid over de aanpak, maar heeft ook (nog) niet geresulteerd in meer betrokkenheid van de kerkleden bij het werk van de Generale synode.

1.2. *Doelstelling*

Voor het verkrijgen van draagvlak en betrokkenheid onder de kerkleden is een goede communicatie erg belangrijk. Maar waarop moet de communicatie over het synodewerk zich dan richten wil het effectief kunnen zijn en welke middelen kunnen daarvoor ingezet worden.

Hoofddoelstelling: Communiceren over het werk van generale synode en de deputaatschappen op zodanige wijze dat de kerken en hun leden zich betrokken gaan voelen bij dit werk en er draagvlak ontstaat voor de besluiten die de synode neemt.

Vertaald in subdoelstellingen:

- Het werk van de synode moet dichtbij de kerkleden worden gebracht, omdat het hen persoonlijk aangaat/aan kan gaan en het daarom niet goed is dat de synode zover van kerkmensen afstaat
- Kerkleden moeten het belang van het kerkverband gaan inzien en begrijpen dat een generale synode bijdraagt aan eensgezindheid binnen het kerkverband
- Naast informeren over het synodewerk, zal waar mogelijk en zinvol invulling moeten worden gegeven aan de dialoog met de kerkleden over dit werk

2. Doelgroepen

2.1 Algemeen

Dit communicatieplan richt zich primair op de ‘achterban’ van de kerken, namelijk de kerken en de kerkleden. Maar er zijn natuurlijk nog meer groepen personen te onderscheiden voor wie het werk van synode en deputaatschappen van belang is. We kunnen de volgende doelgroepen onderscheiden:

1. plaatselijke gemeentes
2. kerkleden (waaronder veel verschillen in leeftijd, opleidingsniveau en visie)
3. werkers in de kerk (predikanten, ouderlingen, diakenen, kerkelijk werkers, etc) veelal te benaderen als kerkenraden
4. (leden van) verwante kerkgenootschappen in Nederland (waaronder wel en geen zusterkerkrelaties)
5. (leden van) verwante kerkgenootschappen in het buitenland

In dit hoofdstuk worden de genoemde doelgroepen omschreven en wordt bepaald wat dit plan bij de betreffende doelgroep wil bereiken. Ook wordt aangegeven waarover de communicatie met de betreffende doelgroep met name moet gaan (boodschap). Dat laatste is van belang omdat de achtergronden van doelgroepen van elkaar kunnen verschillen, bijvoorbeeld wat betreft voorkennis of houding.

2.2 Plaatselijke gemeentes

Wanneer we de plaatselijke gemeentes als een doelgroep benoemen, bedoelen we een geografische groep van kerkleden met hun kerkenraad. Om een bepaalde boodschap over te brengen kan het namelijk soms beter zijn om een kleinere groep kerkleden aan te spreken, dan alle kerkleden tegelijk.

Doelstelling

De plaatselijke kerken hernieuwd laten ondervinden dat zij voor het werk van de synode in belangrijke mate agendabepalend en richtinggevend zijn. Maar ook dat zij richtingaanwijzingen moeten willen ontvangen om het mogelijk te maken dat de gezamenlijke kerken elkaar vast kunnen houden (aan de gezamenlijke grondslag) op weg naar Gods koninkrijk.

Boodschap

- De synode is bezig met wat de plaatselijke kerken bindt.
- De gemeentes zijn op de synode vertegenwoordigd
- De synode fungeert primair niet als rem of als versneller op plaatselijke ontwikkelingen; wel is zij gericht op het bijeenhouden van het kerkverband
- De synode wil graag ruimte geven aan goede plaatselijke ontwikkelingen die bijdragen aan het kerk van Jezus Christus zijn.
- Wat de synode besluit, heeft wel gevolgen voor plaatselijke kerken

2.3 Kerkleden

Een synode neemt besluiten over zaken die alle kerkleden aangaan: eredienst, kerkelijke eenheid, gezangen, enz. Toch constateren wij dat het werk op de synode nauwelijks ‘het grote kerkpubliek’ bereikt. Voor veel mensen is de synode een ‘ver-van-hun-bed-show’ met een saai en stoffig imago. Duidelijk is dat kerkleden geen homogene doelgroep vormen. In de communicatie voor deze doelgroep zal daarmee rekening moeten worden gehouden.

Doelstelling

Het werk van de generale synode en de deputaatschappen dichtbij het leven van de kerkleden brengen, zodat zij zich meer betrokken gaan voelen bij dit werk en zich meer verbonden voelen bij het kerkverband.

Boodschap

- Op een synode worden interessante zaken behandeld die ook u aangaan
- Wat de synode besluit, heeft gevolgen voor uw plaatselijke kerk
- Ook u wordt vertegenwoordigd op de synode
- Ook het synodewerk is mensenwerk. Daarom is uw gebed hard nodig.

2.4 Werkers in de kerk (predikanten, ouderlingen, diakenen, kerkelijk werkers, etc)

Bepaalde onderwerpen die op de synode en door deputaatschappen behandeld worden, kunnen juist voor werkers in de kerk van belang zijn. Bovendien heeft deze doelgroep een intermediaire functie in het benaderen van de doelgroep kerkleden. Daarom is het belangrijk hen als aparte doelgroep te benaderen.

Doelstelling

Werkers in de kerk als deskundigen benutten en benaderen, zodat zij zich betrokken weten bij het synodewerk en bereid zijn om bij te dragen aan de implementatie van synodebesluiten.

Boodschap

- veel zaken die op de synode worden behandeld, hebben dan ook betrekking op uw eigen werk in de kerk
- door uw eigen werk in de kerk en uw directe relatie met de kerkleden, heeft u een belangrijke rol in de implementatie van synodebesluiten

2.5 (Leden van) verwante kerkgenootschappen in Nederland

Andere kerkgenootschappen kunnen geïnteresseerd zijn in wat er speelt binnen onze kerken, wat met name op de synode zichtbaar wordt. Hiermee wordt namelijk de positie van de Gereformeerde Kerken in Nederland duidelijk en kan bepaald worden wat kerken bindt of juist scheidt. Ook hebben kerkgenootschappen vaak met dezelfde problemen te maken. Het is voor kerken nuttig om op de hoogte te zijn van hoe een ander kerkverband hiermee omgaat, om zo hiervan te kunnen leren. Om deze redenen is het goed om ook met deze doelgroep zo open mogelijk te communiceren over onderwerpen die spelen.

Doelstelling

Andere kerkgenootschappen in Nederland informeren over het werk van de synode en deputaatschappen van onze kerken om onze identiteit uit te dragen

Boodschap

- Welke zaken spelen er op de synode van de Gereformeerde kerken in Nederland?
- Welke besluiten neemt de synode over deze zaken?
- Hoe dragen deze diverse zaken bij aan wie de Gereformeerde Kerken in Nederland zijn?

2.6 (Leden van) verwante kerkgenootschappen in het buitenland

Als Gereformeerde Kerken in Nederland zoeken wij contact met kerken in het buitenland die ook een Gereformeerde belijdenis hebben. Wij belijden immers een heilige, wereldwijde, christelijke kerk die vergaderd wordt door onze Here Jezus. En ook wereldwijd kunnen kerken elkaar tot een hand en een voet zijn. Dan is het wel belangrijk dat duidelijk is wie je als Gereformeerde Kerken in Nederland bent en waar je voor staat. Juist op een synode wordt dat zichtbaar. Daarom worden (leden van) verwante kerkgenootschappen in het buitenland hier als doelgroep benoemd. Communicatieactiviteiten gericht op deze doelgroep zullen door het deputaatschap betrekkingen buitenlandse kerken uitgevoerd moeten worden.

Doelstelling

Andere kerkgenootschappen in het buitenland informeren over het werk van de synode en deputaatschappen van onze kerken om onze identiteit uit te dragen

Boodschap

- welke zaken spelen er op de synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland?
- Welke besluiten neemt de synode over deze zaken?
- Hoe dragen deze diverse zaken bij aan wie de Gereformeerde Kerken in Nederland zijn?

3. Strategie

3.1 *Continu communiceren*

Het is belangrijk de tijdens de synode opgebouwde betrokkenheid vast te houden en uit te bouwen. Communicatie is een doorlopend proces. Door geregeld, ook tussen synodes in over belangrijke onderwerpen te communiceren, kun je de aandacht vasthouden. Daarom moet er één communicatieplan worden vastgesteld voor de communicatie tijdens en tussen de synode(s). Het is dan ook nodig om met alle deputaatschappen afspraken te maken betreffende hun communicatie richting de kerken en kerkleden. Deputaatschappen zouden een eigen passende communicatieopdracht kunnen krijgen, waarin staat aangegeven dat zo zij professioneel mogelijk dienen te communiceren. Op een volgende synode kunnen zij hierover verantwoording afleggen. Door dit alles ontstaat continuering van beleid, waardoor de herkenbaarheid wordt bevorderd. Daarnaast betekent continu communiceren ook dat de boodschap zo actueel mogelijk is. Ontwikkelingen die belangrijke onderwerpen betreffen, moeten daarom tijdig gecommuniceerd worden. Communicatie is daarbij tweerichtingsverkeer.

3.2 *Aantrekkelijk communiceren*

Om kerken en kerkleden over te halen om de aangeboden communicatiemiddelen te benutten, is het belangrijk dat deze professioneel zijn en er aantrekkelijk uit zien. Laat maar zien, dat de kerk nooit te 'oud' is om goed gebruik te maken van moderne middelen. Ook gemakkelijk leesbare teksten en aantrekkelijk beeldmateriaal dragen hier aan bij. Daarnaast moet de synode zich bewust zijn van haar eigen rol in de beeldvorming. Een goede interne organisatie is noodzakelijk om te laten zien dat het beeld dat de synode m.b.v. dit communicatieplan van zich wil neerzetten, klopt met de werkelijkheid.

3.4 *Herkenbaar communiceren*

Verder is het belangrijk dat er eenduidigheid is in de communicatie over het synodewerk. Naast een goed gebruik van de huisstijl is het belangrijk dat zowel de synode als de deputaatschappen communiceren op grond van dezelfde uitgangspunten. Ook is het belangrijk dat iedereen die vanuit het kerkverband communiceert over het synodewerk, hiervoor zoveel mogelijk gebruik maakt van de bestaande communicatiemiddelen en geen nieuwe communicatiemiddelen voor zichzelf ontwikkelt. Dit zou namelijk afbreuk doen aan de herkenbaarheid van de communicatie.

4. Middelen

Hieronder staan middelen genoemd waarmee gewerkt kan worden aan het behalen van de doelstelling van dit plan. De juiste combinaties van en het aantal middelen dat wordt ingezet, is bepalend voor de kans op succes.

4.1 www.gkv.nl – ook voor de synode

Een website biedt veel mogelijkheden en is niet gebonden aan plaatsen en openingstijden. Meerdere doelgroepen kunnen thuis voor hen geschikte informatie opzoeken en daar op reageren richting hun kerkenraden. Via de gkv-website zal informatief, actueel en aantrekkelijk worden gecommuniceerd om ook zo te proberen het publiek te boeien.

Voorgesteld wordt om het zwaartepunt van de communicatie naar kerkleden voor de synode 2008 hier te leggen, in combinatie met de kerkbladen van de plaatselijke kerken en de digitale gkv-nieuwsbrief (zie hieronder). Op de website kunnen de kerkleden over het synodewerk concreet meeweten, meedenken en meepraten. Te denken valt aan de volgende onderdelen:

- Attendering en waar zinvol een samenvatting in populaire vorm van deputatenrapport met daarbij de mogelijkheid om deputatenrapporten te downloaden
- Nieuwsitems die betrekking hebben op synode met foto's
- Actuele agenda met de vergaderdata
- Actuele gebedspunten
- Bondige en leesbare verslagen tijdens synode
- Weekdagboek van synodelid
- Beeldmateriaal (foto/dvd) van belangrijke mijlpalen/uitspraken (dvd/geluidsband via Luisterpost/Bralectah)

Andere mogelijkheden zouden kunnen zijn:

- Regelmatig nieuwe polls over onderwerpen waarover veel verschil van mening bestaat. Hierbij dient steeds aangegeven te worden dat de uitkomst van de poll niet bepalend is voor de synode, maar slechts weergeeft hoe kerkleden ergens over denken
- Wekelijks te vernieuwen discussieforum over dilemma-issues
- Via e-mail vragen stellen aan de synode (iemand voor aanstellen die binnen week antwoord vindt en geeft) (vragen zijn bron van informatie over wat bij doelgroep onduidelijk of onbekend is en waar dus nog aandacht aan besteedt moet worden)
- Acta in populaire vorm

Vanzelfsprekend is de website ook voor andere doelgroepen een zeer geschikt communicatiemiddel.

4.2 Kerkblad plaatselijke kerk

Het kerkblad van een plaatselijke kerk wordt door veel (van de eigen plaatselijke) kerkleden gelezen. Misschien biedt het kerkblad wel de grootste dekking om kerkleden te bereiken. Daarnaast stelden wij dat het belangrijk is om de synode zo dicht mogelijk bij de kerkleden te brengen. En het kerkblad komt letterlijk thuis bij de kerkleden. Hoewel met dit communicatiemiddel slechts een beperkte hoeveelheid informatie kan worden overgebracht, biedt het in combinatie met de website (zie hierboven) en de gkv-nieuwsbrief krachtige communicatiemogelijkheden. Door kort vooraf en gedurende de synode op herkenbare wijze (logo) de kerken te vragen in elk kerkblad een stukje te plaatsen over de belangrijkste vragen waar de synodeleden zich de komende week over buigen en voor meer informatie te verwijzen naar de website, wordt dit middel een onmisbaar onderdeel van de communicatiestrategie.

4.3 Gkv-nieuwsbrief

De gkv-nieuwsbrief is ook een goed middel om nieuws over de synode bij de mensen thuis te brengen. Daarvoor is het wel nodig dat kerkmensen weten van het bestaan van de nieuwsbrief en zich willen abonneren op de nieuwsbrief. In elk kerkbladartikel over de komende synode moet daarom informatie staan over de nieuwsbrief: 'ontvang synodenieuws bij u thuis, abonneer u nu op de gkv-nieuwsbrief'. De synode biedt dus kansen voor de nieuwsbrief om een groter lezerspubliek te krijgen. Het is ook aan te bevelen om voorafgaand aan de synode een aparte campagne te houden die erop gericht is abonnees te werven.

Het trio kerkblad, nieuwsbrief en website biedt een goede kans om kerkleden te betrekken bij de synode. Naast de kwaliteiten die hierboven staan beschreven, bouwen de drie communicatiemiddelen op elkaar voort. Het kerkblad komt letterlijk in de handen van kerkleden, maar kan inhoudelijk weinig informatie bieden. Het is vooral een goed middel om regelmatig op actuele wijze door te verwijzen. Door middel van een pakkende zin moeten de kerkleden gestimuleerd worden om voor meer informatie de website te raadplegen. De nieuwsbrief biedt inhoudelijk meer mogelijkheden, al blijft het summier. Hoewel het bereik kleiner is, mag aangenomen worden dat de lezers meer geïnteresseerd zullen zijn, omdat ze zich voor de nieuwsbrief hebben moeten aanmelden. Door regelmatig te verschijnen met actuele informatie, is dit middel zelf al een goede informatiebron, maar ook een goede doorverwijzer naar de website. De website biedt (na een korte introductie) de mogelijkheid om dieper op een onderwerp in te gaan. Om een goed samenspel te verkrijgen tussen deze drie communicatiemiddelen is een goede planning en vaste bemensing bij de organisatie van groot belang!

4.4 Folder 'Werk in de kerk'

Als voorbereiding op de twee vorige synodes is een brochure 'Werk in de kerk' uitgegeven, met daarin zeer korte samenvattingen van de deputatenrapporten. Hoewel de brochures goed zijn ontvangen, hebben Deputaten GSP besloten niet opnieuw een – vrij kostbare – brochure uit te geven, maar een folder te produceren. Daarin wordt het hoe en waarom van de synode uiteengezet en belangrijke onderwerpen kort geïntroduceerd. Verder wordt inhoudelijk verwezen naar de website. Daar zijn alle rapporten te vinden compleet met korte samenvatting. Uiteengezet wordt ook hoe kerken en kerkleden zelf aan actuele – of achtergrondinformatie kunnen komen (gkv-nieuwsbrief, website en kerkelijke pers) en hoe zij kunnen reageren op iets uit de brochure of de rapporten van deputaten.

Wanneer er voorafgaand aan de synode voor de eerste keer iets in het kerkblad geplaatst wordt, is het een goed moment om deze folder te verspreiden en er in het kerkblad naar te verwijzen. Veel kerkleden weten na de synode niet wat de belangrijkste synodebesluiten zijn. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de kerken, die voor communicatiemiddelen terecht moeten kunnen bij Deputaten GSP. Te overwegen valt om de voor kerkleden meest relevante Acta ook samen te vatten in een brochure met daarbij weer de mogelijkheid voor meer informatie en reactie.

4.5 Overige mogelijke middelen

- *Schets voor bijbelstudie 12-16 jaar:* Om ook jonge kerkleden te laten kennismaken met de synode, kan een schets over de synode worden gemaakt, die behandeld moet worden in de periode dat de synode daadwerkelijk gehouden wordt (vooraf een brief met materiaal aan jeugdleiders). Naast geschreven basisinformatie over de synode zullen de tieners het internet op moeten om zich voor te bereiden (waar heeft synode zich afgelopen week mee beziggehouden, hoe werd er over gesproken, wat vindt jij ervan?) De bijbelstudiegroep kan aan het eind van hun bijeenkomst een digitale reactie/mening geven naar zijn kerkenraad en ze kunnen worden uitgenodigd voor een jongerenbezoek (zie 'synodebezoeken').
- *Schets voor volwassenen:* Volwassen kerkleden weten lang niet altijd wat het gewicht is van de synode binnen onze kerken en waarom we een en ander zo georganiseerd hebben. Waar staan we als kerkverband voor? In hoeverre is de synode bepalend voor de plaatselijke kerk? In een eenmalige schets kunnen deze vragen aan de orde komen. De schets kan bijvoorbeeld na de synode van 2008 gemaakt worden, zodat voorbeelden/cases daarvandaan gehaald kunnen worden. Het is goed om in de schets de suggestie mee te geven dat de mening van de bijbelstudiegroep doorgegeven wordt aan de kerkenraad. De schets kan (na een korte promotie) gewoon bij het andere digitale bijbelstudieaanbod van onze kerken worden geplaatst.
- *Weekdagboek van een synodelid in kerkelijke pers:* Met een weekdagboek door een synodelid kan een persoonlijk relaas worden gegeven van hoe het betreffende lid e.e.a. ervaart. Hiervoor moet een synodelid worden gevonden, die goed kan beschouwen en een vlotte pen heeft.
- *Voorbede:* Op de zondag voor de synode begint is het goed om in alle kerken voorbede te doen voor de komende synode. Hiertoe kunnen de plaatselijke kerken per brief of per e-mail worden opgeroepen. Hierbij kan ook gevraagd worden om (gemeenteleden op te roepen om) tijdens de synode vaker voorbede te doen. Concrete gebedspunten kunnen de kerken/kerkleden vinden op de website.
- *Ambassadeurs:* Afgevaardigden naar de synode (veelal predikanten/ouderlingen) zijn goede ambassadeurs van de synode. Zij kunnen in hun eigen gemeente vertellen over (het verloop van) de synode. Om voor hen de drempel te verlagen, moet een basispresentatie worden gemaakt met voldoende materiaal. Zij zullen ook, na afloop van de synode, in hun eigen ressort een informatieavond beleggen voor de kerken/kerkleden, waarin nadere uitleg wordt gegeven van de besluiten die de synode genomen heeft.
- *Synodebezoeken:* De vergaderingen van de synode zijn openbaar en kunnen op een tribune worden bijgewoond. Dit moet duidelijk worden aangegeven in kerkblad, nieuwsbrief en op de website. Doorgaans worden bezoeken van speciale gasten ingepland en krijgen bijzondere aandacht. Dit betreft:
 - bezoek aan de synode vergadering door groep jongeren
 - bezoek aan de synode door gasten van verwante kerkgenootschappen
 - bezoek van buitenlandse gasten (via BBK)
 - bezoek van de christelijke pers (op uitnodiging)
- Voor de voorbereiding en uitvoering van deze bezoeken moeten aparte plannen worden gemaakt. Voor synodebezoekers moet de benodigde informatie klaarliggen.
- *Integraal uitzenden vergaderingen:* De vergaderingen van de synode kunnen integraal worden uitgezonden, zodat kerkleden kunnen meeluisteren. Hiervoor kan men inloggen op de website. Interessante stukjes kunnen later gebruikt worden om digitale persberichten te ondersteunen.
- *Acta:* Na afloop van de synode ligt er een taak om, naast de officiële Acta, de belangrijkste besluiten 'naar de kerken' te brengen. Dit kan gebeuren via diverse hierboven beschreven middelen: kerkblad-nieuwsbrief-website, artikelen, populaire versie van de Acta, brochures, enz. Het beste is om dit onderwerpgerelateerd te doen.

Het correct gebruiken van huisstijl/logo zal bijdragen aan de herkenbaarheid van de synodecommunicatie. Aandacht hiervoor bij iedereen die een communicatieve bijdrage levert, is onontbeerlijk. Het beste is als hiervoor een protocol wordt gemaakt.

5. Media

Het uiteindelijke doel van het benaderen van de media is het verkrijgen van free publicity, waardoor de doelgroepen worden geïnformeerd. Per onderwerp of nieuwsitem zal bekeken moeten worden welk medium het beste kan worden ingezet. Een item is voor journalisten pas interessant als het nieuwswaarde bevat. Nieuwswaarde blijkt uit:

- de actualiteit van de informatie
- de belangrijkheid van de informatie (meestal: hoe negatiever, hoe belangrijker)
- de afwijking van de informatie (is het anders dan gangbaar nieuws?)
- de belangstelling in de informatie (welke doelgroepen vinden het interessant?)
- autoriteit (komt het van een belangrijke bron?)

Daarnaast is een goed persbeleid essentieel. In het persbeleid staan zaken als woordvoerderschap, huisstijl/opbouw voor persberichten en adressen van media beschreven. Dit kan de kwaliteit van de perscontacten bevorderen, maar is ook een handige hulp wanneer de pers (op wellicht onverwachte momenten) zelf de synode benadert. Tenslotte is het goed een knipselkrant bij te houden die weergeeft hoe de synode in de schriftelijke media in de publiciteit is geweest. Regelmatig moet geëvalueerd worden hoe dit beter kan. Het persbeleid met bijbehorende medialijst van de synode kunt u vinden in bijlage?.

De media zijn te benaderen met verschillende middelen:

- Persbericht. De synode zal het meeste gebruik maken van een persbericht; bijvoorbeeld bij de start van de synode. Een persbericht heeft een puur informerend karakter. Het bevat informatie voor journalisten die nieuwswaarde heeft. Een persbericht is vooral geschikt om op een zakelijke, objectieve en efficiënte wijze de aandacht van de pers te trekken en grotere groepen mensen te bereiken. Tegenover deze voordelen staan ook een aantal nadelen. Een persbericht geeft geen zekerheid van vermelding of plaatsing in de media; je weet niet wanneer en/of waar het persbericht wordt geplaatst. Verder wordt het persbericht niet altijd onverkort en onveranderd gepubliceerd (journalisten halen er vaak uit wat interessant is en de rest wordt niet vermeld). Een aandachtspunt is om, afhankelijk van het onderwerp, te bepalen of een organisatie het bericht uit een krant kan vernemen of dat het beter is haar vooraf persoonlijk te informeren.
- Interviews. Voor visievorming op een bepaald onderwerp kan de pers actief benaderd worden voor een interview. De synode moet dan wel een inhoudelijk deskundige kunnen bieden die de pers van de nodige achtergrondinformatie kan voorzien.
- Opiniëartikelen en columns. In relevante christelijke en gereformeerde (regiokerk)bladen kunnen voorafgaand aan (vergaderingen van) de synode opiniëartikelen geschreven worden door deputaten die werken aan gevoelige of belangrijke onderwerpen. Dit spitst het kerkvolk op het onderwerp, zodat zij het verloop ervan op de synode eerder zullen gaan volgen. Dit effect kunnen ook spitse columns in kerkelijke bladen hebben.
- Perspresentatie. Om bij journalisten de synode uitgebreid onder de aandacht te brengen, kan kort na de start van de synode een perspresentatie georganiseerd worden met bijvoorbeeld een rondleiding en een presentatie om een en ander uit leggen. De pers kan de gelegenheid krijgen om met afgevaardigden te praten (vooraf organiseren).
- Persconferentie. Voor zeer belangrijke zaken als de presentatie van de acta kan een persconferentie gegeven worden.

Maak een overzicht met mogelijke contactmomenten met de pers op basis van de synode agenda. Crisismomenten en plotselinge positieve gebeurtenissen zijn niet in te plannen. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op het persbeleid.

6. Relatie/middelen matrix

Met een relatie/middelenmatrix kan gecontroleerd worden of de gekozen middelen zich wel richten op alle genoemde doelgroepen en niet een doelgroep onvoldoende aandacht krijgt. Wanneer alle middelen uit paragraaf 3.2 en 3.3 worden ingezet, krijgt men de volgende matrix:

	plaatselijke gemeentes	kerkleden	kerkelijk werkers	verwante kerken Nederland	verwante kerken buitenland
Website	X	X	X	X	
deputatenrapporten	X	X	X	X	X (selectie wordt vertaald)
Samenvattingen van deputatenrapporten	X	X		X	X (selectie wordt vertaald)
synodeagenda met de vergaderdata		x	X		
Actuele gebedspunten	X	X	X		
verslagen tijdens synode		X	X	X	
(Videoband /geluidsband via Luisterpost – Bralectah)		X			
polls op website		X			
Acta	X	X	X	X	X (selectie wordt vertaald)
Acta in populaire vorm	X	X		X	
Kerkblad	X	X			
Gkv-nieuwsbrief		X	X		
Huisstijl	X	X	X	X	X
Brochure werk in kerk	X	X			
Schets 12-16	X		X		
Schets volwassenen	X		X		
Weekdagboek		X			
Voorbede	X	X	X		
Ambassadeurs	X	X			
Synodebezoeken	X	X	X		
Persbericht		X		X	
Interviews		X		X	
Opinieartikelen en columns		X	X		
Perspresentatie		X		X	
Persconferentie		X		X	

7. Planning en organisatie

In dit hoofdstuk worden de middelen die nodig zijn om de doelgroep te bereiken, in een planning gezet. Daarna worden aanbevelingen gedaan voor een goede organisatie van de uitvoering. Ten slotte komt de financiële kant van dit plan aan bod.

7.1 Communicatiekalender 2007/2008

Een goede planning is essentieel voor het uitvoeren van een communicatieplan. Onder planning wordt verstaan de volgorde waarin middelen worden ingezet of de boodschap wordt opgebouwd. Bovendien moet voor de uitvoering voldoende tijd beschikbaar zijn, om te voorkomen dat dingen half gedaan worden en daardoor niet het gewenste effect hebben. Echter, niet alle communicatieactiviteiten zijn planbaar. Om communicatiemiddelen ook ad hoc in te kunnen zetten, is ruimte in de planning noodzakelijk.

GSP heeft voor intern gebruik een communicatiekalender opgesteld voor 2008. Na de synode zal een planning voor de volgende drie jaren worden gemaakt.

7.2 Organisatie

Het werk van synode en deputaatschappen is veelal vrijwilligerswerk. Dit betekent dat, afhankelijk van de inzet van vrijwilligers, tijd en mogelijkheden beperkt zijn. Toch moet geprobeerd worden om dit communicatieplan in zijn geheel uit te voeren en de kwaliteit van de ingezette communicatiemiddelen zo hoog mogelijk te laten zijn. Een en ander kost inderdaad tijd en geld, maar het resultaat zal daar ook naar zijn!

Bovendien; wanneer dit communicatieplan wordt uitgevoerd en geëvalueerd, ontstaan er verbeterpunten waarvan bij een volgende synode geprofiteerd kan worden. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat de voortgang van het plan bewaakt wordt.

Hoe kan dit worden gerealiseerd? Aanbevolen wordt om een communicatieteam met een vaste bemensing aan te stellen. Naast bewaking van de voortgang, bewaakt dit team de kwaliteit van de communicatie en zorgt zij waar mogelijk voor efficiency, omdat zij als kruispunt van informatie fungeert. Ook voor communicatieactiviteiten waarvoor een brainstorm nodig is en voor zaken die gedurende langere tijd voorbereid of in gang gehouden moeten worden, is het communicatieteam een goede oplossing. Bij voorkeur komt het team aan het eind van iedere vergaderdag even bijeen. Het moderamen is eindverantwoordelijk voor de communicatie. Daarom is het belangrijk dat zij het onderhavige plan accordeert. De uitvoering van de diverse communicatietaken delegeert het moderamen aan het communicatieteam. Om haar eindverantwoordelijkheid ook in de praktijk door te voeren, is het belangrijk dat het moderamen nauwe banden met het communicatieteam onderhoudt. Daarom wordt voorgesteld dat één broeder uit het moderamen lid is van het communicatieteam. Daarnaast wordt aanbevolen om de communicatieadviseur in het team op te nemen. Het totale communicatieteam kan het beste bestaan uit maximaal 4 personen.

Het communicatieteam bepaalt welke communicatieactiviteiten zij zelf uitvoert en welke zij delegeert en aan wie (mits dit hiervoor gekwalificeerde personen zijn). De communicatieadviseur maakt voor alle communicatiemiddelen een basisopzet met aandachtspunten. Gedurende de eerste drie weken na de start van de synode zou het goed zijn wanneer alles wat extern gepubliceerd wordt (internet, kerkblad, etc.), gelezen/geredigeerd wordt door de communicatieadviseur, om de communicatie op een lijn te krijgen.

Hieronder volgt een overzicht van de hoofdtaken die nodig zijn om dit plan uit te voeren met daarbij de frequentie van de werkzaamheden.

Taak	Frequentie	Wie
Vorbereider en gastheer/gastvrouw van diverse synodebezoeken	4 keer	??? ism communicatieadviseur
Tweewekelijkse column in ND	tweewekelijks	Synodelid: ??
Weekdagboek website	wekelijks	synodelid
Webmaster 'synodewebsite' (zet alles op site)	continu	
Kerkbladartikelen Informeren redacties Schrijven artikelen	wekelijks	
Leesbaar verslag vergaderdag	dagelijks (2 vergaderdagen?)	
Onderhouden perscontacten, altijd bereikbaar	continu	

Nieuwsberichten tbv pers en website	continu	communicatieadviseur ism communicatieteam
Samenvatten van deputatenrapporten - Populair tbv website - Tbv werk in kerk brochure Acta in populaire vorm		
Basispresentatie voor ambassadeurs		communicatieadviseur ism synodedeskundige
Aanschrijven plaatselijke kerken ▪ Attenderen op deputatenrapporten ▪ Verzoek tot voorbede ▪ Attenderen op Acta		GSP
Redactieadressen kerkbladen achterhalen en in outlookbestand zetten op deadline blad	eenmalig	
Vervaardigen en verspreiden brochure werk in kerk	eenmalig	communicatieteam
Gesloten vragen voor poll	wekelijks	iemand van communicatieteam
Stellingen voor discussieforum		
Stimuleren opinieartikelen	wekelijks	
Schrijven opinieartikelen e-mail beantwoording	continu	deputaatschappen
Gebedspunten	continu	moderamen ism communicatieteam
Bijbelstudieschets in twee versies	eenmalig	ism bijbelstudiebond en deskundige inzake synode?
gkv-nieuwsbrief		Lydia Gunnink ism communicatieteam
Beeld en geluidsmateriaal synode	continu	LPB
Evaluatie van dit communicatieplan		alle betrokkenen

Alleen in geval van nood ...

Wanneer er door omstandigheden in 2008 geen mogelijkheden zijn om dit communicatieplan in zijn geheel uit te voeren, dan moeten de volgende communicatiemiddelen zoals omschreven minimaal worden ingezet om toch enigszins effect te verkrijgen:

- synodewebsite
- kerkblad plaatselijke kerk
- gkv-nieuwsbrief
- huisstijl
- voorbede
- persberichten

Hierbij dient opgemerkt te worden dat een lagere inzet zal leiden tot een magerder resultaat. Door een beperkte keuze uit de aanbevolen middelen, verliest de communicatie haar samenhang. Daarom mag alleen 'in geval van nood' tot deze minimale keuze worden overgegaan!

7.3 Financiën

De uitvoering van een communicatieplan kost geld. Omdat de kerk te karakteriseren valt als een low budget organisatie, mag de uitvoering van dit plan niet teveel geld kosten. In onderstaande begroting zijn de geschatte kosten op een rij gezet. Hierbij is uitgegaan van de gedachte dat zoveel mogelijk in eigen beheer wordt uitgevoerd.

Het is moeilijk een goede financiële opzet te maken, omdat de kosten afhankelijk zijn van soms nog te maken keuzes. Rekening moet worden gehouden in ieder geval met de kosten van extra inzet van de/een communicatieadviseur, extra werkzaamheden voor de website (zal omdat van de

bestaande infrastructuur gebruik gemaakt zal worden om een beperkt aantal uren gaan, folder Werk in de kerk (voorlopige stelpost € 7.500), kosten bijbelstudieschets, correspondentie en beeldmateriaal (enkele duizenden euro's).

8. Evaluatie

Communicatie is geen automatisch proces. Dit berekent dat, na het leveren van de input, de output niet precies voorspeld kan worden. Door de communicatie echter professioneel aan te pakken, wat dit plan beoogt, wordt de kans op van de realisering van de doelstelling aanzienlijk verhoogd. Het is beter om communicatie als een lerend proces te benoemen. Door de communicatie steeds planmatig aan te pakken en te evalueren, kun je leren wat goede manieren zijn om de doelstelling te behalen. Omdat doelgroepen echter continu veranderen, is het noodzakelijk om regelmatig te evalueren en daarvan te leren.

Door tussentijdse meetpunten in te stellen, kan gekeken worden of de communicatieactiviteiten voldoende opleveren. Moet een activiteit herhaald worden, moet de uitvoering worden aangepast, of is het beter om de middelen een volgende keer anders te besteden? Eventueel kunnen de plannen worden bijgesteld. Ten aanzien van dit plan, is het aan te bevelen om in ieder geval in december 2007, maart 2008 en mei 2008 tussentijds te evalueren. En natuurlijk moet dit plan in zijn geheel worden geëvalueerd. Hierbij kunnen de volgende vragen worden beantwoord:

- Welke middelen zijn ingezet volgens planning en welke niet.
- Wat was de reden om de middelen later of (nog) helemaal niet in te zetten?
- Is de doelstelling van de middelen die wel zijn uitgevoerd, gehaald?
- Draagt de folder 'Werk in de kerk' in voldoende mate bij aan het behalen van de doelstelling, gelet op de kosten voor het vervaardigen ervan?
- Wat ging er goed? Wat ging er minder?
- Klopt de doelstelling en boodschap per doelgroep, of moeten deze worden aangepast?

Na de synode in 2008 moet een nieuw communicatieplan gemaakt worden voor de periode 2008-2011. Dit plan en de schriftelijke evaluaties kunnen als basis hiervoor dienen. Een nieuw communicatieplan voor die periode is noodzakelijk, omdat het voor het eerst zou zijn dat er aan de communicatie in de periode voorafgaand aan de volgende synodes, planmatig aandacht wordt besteed. Alleen door een goede evaluatie kan ervoor gezorgd worden dat er in de toekomst een (nog) beter communicatieplan ligt.

Bijlagen bij *Aanwijzingen voor interne en externe communicatie*

Persbeleid GK

1. De GK zoeken zelf de publiciteit

Persbericht

Hieronder een aantal tips, die belangrijk zijn bij het schrijven van een persbericht: Bepaal wat de nieuwswaarde is en voor welk medium de boodschap interessant is (wie zijn de kijkers, lezers of luisteraars? Landelijk of regionaal?);

Vermeld bovenaan het persbericht duidelijk: 'PERSBERICHT';

Zet een duidelijke kop boven het persbericht. Vermeld ook de datum.

Formuleer volledig, maar hou het kort en bondig;

Probeer zo helder mogelijk te formuleren en voorkom jargon (vaktermen);

Formuleer het bericht zodanig dat het belangrijkste nieuws het eerst wordt vermeldt;

Behandel in je bericht de vijf W's en de H in de lead (de begin alinea): wie, wat, waar, waarom, wanneer en hoe

Schrijf vanuit de interessewereld van de lezers en niet vanuit het perspectief van de GK

Zorg dat het bericht foutloos de deur uitgaat!

Laat eventuele foto's eveneens vergezeld gaan met de vijf W's en de H

Eindig het persbericht met degene die gebeld kan worden voor nadere informatie (bij voorkeur steeds dezelfde persoon)

Geef duidelijk aan wie de afzender van het persbericht is.

Persconferentie, perspresentatie en andere evenementen waarbij pers wordt uitgenodigd

Bereid een en ander goed voor en laat door gebruik van een draaiboek zo mogelijk niets aan het toeval over. Een (pers)event dat niet goed verloopt, kan leiden tot een negatief persbericht en dat

komt de GK niet ten goede.

Probeer door een kant en klaar persbericht en eventueel verdere achtergrondinformatie invloed uit te oefenen op wat er uiteindelijk in de media zal verschijnen. Op het event kan dit aan de journalisten worden meegegeven..

2. De GK worden door de media benaderd

(kan ook gevolg zijn van bijvoorbeeld het versturen van een persbericht)

Informeer de betrokken personen over de volgen procedure:

- een journalist belt op met <het kantoor>: bij afwezigheid van <betreffende persoon die antwoord kan geven of juiste persoon hiervoor kan vinden> schrijft de receptionist de naam op van de journalist en zijn telefoonnummer. Probeer ook de naam van het medium te achterhalen en het onderwerp. Geeft zelf géén antwoorden. Geef aan dat journalist z.s.m. wordt teruggebeld.
- De <betreffende persoon die antwoord kan geven of juiste persoon hiervoor kan vinden> neemt contact op met de journalist en bepaalt of hij de journalist van voldoende inhoudelijke informatie kan voorzien of wie de journalist verder kan informeren. Wie zal in meeste gevallen pers te woord staan? De communicatieadviseur kan de betreffende persoon hierbij begeleiden.

Woordvoederschap:

Eerste contact: <betreffende persoon die antwoord kan geven of juiste persoon hiervoor kan vinden>

Woordvoerder 1:

Woordvoerder 2:

Woordvoerder 3:

Evaluatie

Zorg ervoor dat bij contacten met radio en televisie altijd iemand is die de uitzending beluistert of ziet. Persberichten moeten worden gearchiveerd in een map met het persbericht en bijbehorend mediaoverzicht, zodat ze terug te vinden zijn.

Medialijst

Perslijst (= volledige lijst en dus niet alleen geschikt voor gebruik specifiek tijdens synode)

Landelijke en regionale dagbladen	
	Nederlands Dagblad
	Reformatorisch Dagblad
	Trouw
	Friesch Dagblad
Regionale kerkbladen	
	Gereformeerde Kerkbode (Groningen, Friesland en Drenthe, Printmedia)
	Gereformeerd Kerkblad (overige provincies, BDU)
Plaatselijke kerkbladen	
	278 kerkelijke gemeentes
Geloof en leven	
	De Reformatie (GK)
	Opbouw (NGK)
	De Wekker (CGK)
	Elisabethbode (interkerkelijk)
	Reformanda
Opinie	
	CV Koers

	Beweging
	Nader Bekeken (GK, stichting Woord en Wereld)
Life Style	
	X[ist] in Christ (17-18 jr)
	Eva (vrouwen)
	Quinta (50+)
	Zeggus (basisschool)
	Ronduit Insite (tieners)
	Hebbez IDentity (12-18, muziek)
Bijbelstudie	
	Stimulans (GK, BGJ)
	Spirit (HGJB, 12-15 jr)
	Het Zoeklicht (EB media)
	Wegwijs (GK, bijbelstudiebond)
	Track 7 (GK, bgo)
	Bouwstof (HGJB, 6-12 jr)
	Cruciaal (HGJB, 16+)
Diverse magazines	
	Aan de Hand (opvoeden)
	Visie (EO, programmablad)
	Christenen in Contact (EO, interkerkelijke rondzendkrant)
Websites	
	gemeentevandaag.nl (sgo, kerkwerkers)
	diaconaalsteunpunt.nl
	gdmeldpunt.nl (seksueel misbruik in pastoraat)
	gkv.nl
	synode.gkv.nl
	werkindekerk.nl (eo)
	eo.nl
Deputatenbladen	
	Tot aan de einden der aarde (DVN)
	Zout (DTEG)
	Lux Mundi (BBK)
	Dienst (SGO, diaconaal Steunpunt)
	Emission (infobulletin, voorheen GOV)
Digitale nieuwsbrieven	
	gkv-nieuwsbrief
	sgo-nieuwsbrief
	aansteker (DTEG)
Diversen	
	Christenen in Contact (EO)
RT	
	De ochtenden? EO- rubriek(en) op de radio over nieuws uit de kerken

BIJLAGE IV

Model privacyreglement verwerking kerkelijke gegevens

Artikel 1 - Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Kerklid: natuurlijke persoon die bij een plaatselijke kerk als gewoon of buitengewoon lid staat ingeschreven;
- b. Persoonsgegevens: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- c. Verwerking van persoonsgegevens: elke handeling of elk geheel van handeling- en met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige ander vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens;
- d. Administratiecode: eenduidige code die wordt gebruikt ten behoeve van efficiënte verwerking van persoonsgegevens;
- e. Bestand: elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens, ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze, dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is en betrekking heeft op verschillende personen;
- f. Verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt;
- g. Beheerder: degene die onder verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke is belast met de (dagelijkse) zorg voor de verwerking van persoonsgegevens, alsmede voor het bewaren, verwijderen en verstrekken van gegevens;
- h. Bewerker: degene die op basis van een overeenkomst ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen;
- i. Gebruiker: degene in de zin van artikel 7 die gerechtigd is kennis te nemen van bepaalde gegevens in een persoonsregistratie;
- j. Betrokkene: degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft;
- k. Derde: ieder niet zijnde de betrokkene, de verantwoordelijke, de bewerker, of degene(n) die onder gezag van de verantwoordelijke of de bewerker gemachtigd is (zijn) om persoonsgegevens te verwerken;
- l. Ontvanger: degene aan wie de persoonsgegevens worden verstrekt;
- m. College bescherming persoonsgegevens: het college bedoeld in artikel 51 van de Wet Bescherming Persoonsgegevens;
- n. Toestemming van betrokkene: elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee betrokkene aanvaardt dat de hem / haar betreffende persoonsgegevens worden verwerkt;
- o. WBP: Wet Bescherming Persoonsgegevens, staatsblad 2000, 302;
- p. Vrijstellingsbesluit Wbp: besluit van 7 mei 2001, (Staatsblad 2001, 250), houdende aanwijzing van verwerkingen van persoonsgegevens die zijn vrijgesteld van de melding bedoeld in artikel 27 van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Artikel 2 - Reikwijdte en doelstelling van het reglement

1. Dit reglement is van toepassing op alle persoonsgegevens van een kerklid die door of namens ... [plaatselijke gemeente] ... worden verwerkt.
2. Dit reglement heeft tot doel:
 - a. de persoonlijke levenssfeer van kerkleden van wie persoonsgegevens worden verwerkt te beschermen tegen misbruik van die gegevens en tegen het verwerken van onjuiste gegevens;
 - b. te voorkomen dat persoonsgegevens worden verwerkt voor een ander doel dan het doel waarvoor ze verzameld zijn;
 - c. de rechten van de kerkleden te waarborgen.

Artikel 3 - Doel van de verwerking van persoonsgegevens

De verwerking geschiedt ten behoeve van

- a. ...
- b. de uitvoering of toepassing van een wettelijke regeling.

Artikel 4 - Verwerking van persoonsgegevens

Geen andere persoonsgegevens van een kerklid worden verwerkt dan:

- a. naam, voornamen, voorletters, titulatuur, geslacht, geboortedatum, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en soortgelijke voor communicatie bedoelde gegevens, alsmede bank- en girorekeningnummer van de betrokkene;
- b. geboorteplaats;
- c. gegevens met het oog op het berekenen, vastleggen en innen van kerkelijke bijdragen;
- d. andere dan de onder a tot en met c bedoelde gegevens waarvan de verwerking wordt vereist ingevolge of noodzakelijk is met het oog op de toepassing van een wettelijke regeling;

Artikel 5 - Het beheer van (de verwerking van) persoonsgegevens

Persoonsgegevens worden op naam van het kerklid verzameld. De verzameling van persoonsgegevens van het kerklid vormt het dossier.

Artikel 6 - Verstrekking van gegevens

De persoonsgegevens worden slechts verstrekt aan:

- a. degenen, waaronder begrepen derden, die leiding geven aan of belast zijn met de verwerking van persoonsgegevens van kerkleden of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
- b. anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8 onder a, c en d, of artikel 9 (verenigbaar gebruik), derde lid, van de Wbp;
- c. anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8 onder e en f, van de Wbp, voor zover het slechts gegevens betreft als bedoeld in artikel 4 van dit modelreglement, en nadat het voornemen daartoe aan betrokkene is medegedeeld en deze gedurende een redelijke termijn in de gelegenheid is geweest het recht als bedoeld in artikel 40 of 41 van de Wbp uit te oefenen.

Artikel 7- Toegang tot persoonsgegevens

1. Onverminderd eventuele wettelijke voorschriften ter zake hebben slechts toegang tot de persoonsgegevens:
 - a. degenen, waaronder begrepen derden en anderen, die zijn belast met of leiding geven aan de activiteiten die in verband staan met de verwerking van de gegevens of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
 - b. anderen, in gevallen als bedoeld in artikel 8 onder a, c en d, en artikel 9 derde lid van de Wbp.
2. Degenen genoemd in lid 1 sub a dienen zich te registreren in het bestand dat als bijlage bij dit reglement wordt gevoegd.

Artikel 8 - Beveiliging en geheimhouding

1. De verantwoordelijke draagt zorg voor passende technische en organisatorische maatregelen ter voorkoming van verlies of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens. Deze maatregelen garanderen, rekening houdend met de stand der techniek en de kosten van de tenuitvoerlegging, een passend beveiligingsniveau, gelet op de risico's die de verwerking en de aard van de te beschermen gegevens met zich meebrengen. De maatregelen zijn er mede op gericht onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen.
2. Indien sprake is van elektronische verwerking van persoonsgegevens zal de beheerder via een coderings- en wachtwoordbeveiliging de verschillende functionarissen, als bedoeld in artikel 7, toegang geven tot bepaalde gedeelten van de persoonsgegevens of tot alle persoonsgegevens al naar gelang hun werkzaamheden dit vereisen.

3. Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over persoonsgegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden en voor wie niet reeds uit hoofde van beroep, functie of wettelijk voorschrift ter zake van de persoonsgegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan. Dit geldt niet indien enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit reglement de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 9 - Informatieplicht

1. De verantwoordelijke informeert betrokkene over de persoonsgegevens die worden verwerkt, met welk doel dat gebeurt en aan wie de gegevens worden verstrekt.
2. De verantwoordelijke informeert betrokkene over het verwerken van diens persoonsgegevens, voorafgaand aan de verzameling van de persoonsgegevens of, indien de gegevens van derden afkomstig zijn, voorafgaand aan de verwerking.

Artikel 10 - Rechten betrokkene(n): inzage, correctie, verzet

1. Elke betrokkene heeft het recht op inzage. Aan een verzoek om inzage kunnen kosten worden verbonden.
2. Een verzoek om inzage dient te worden gedaan aan de verantwoordelijke, die binnen vier weken na ontvangst van dit verzoek hierop schriftelijk reageert.
3. Indien de betrokkene bij de verantwoordelijke aantoont dat bepaalde opgenomen gegevens onjuist c.q. onvolledig zijn, dan wel gezien de doelstelling van het systeem niet ter zake doen, dan wel strijdig zijn met dit reglement, draagt de verantwoordelijke binnen vier weken nadat betrokkene de onjuistheid c.q. onvolledigheid heeft aangetoond, zorg voor verbetering, aanvulling of verwijdering. In dat geval worden eventueel betaalde kosten terugbetaald.
4. Indien de verantwoordelijke twijfelt aan de identiteit van de verzoeker, vraagt hij zo spoedig mogelijk aan de verzoeker schriftelijk nadere gegevens inzake zijn identiteit te verstrekken of een geldig identiteitsbewijs te overleggen. Door dit verzoek wordt de termijn opgeschort tot het tijdstip dat het gevraagde bewijs is geleverd.
5. Wanneer de verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt op de grondslag dat die verwerking
 - a. noodzakelijk is voor de goede vervulling van een door de verantwoordelijke verrichte publiekrechtelijke taak of
 - b. noodzakelijk is voor een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of een derde, kan betrokkene schriftelijk verzet aantekenen tegen de verwerking van de gegevens, op basis van zijn bijzondere persoonlijke omstandigheden.

De verantwoordelijke dient binnen vier weken na ontvangst van het verzet te beoordelen of het verzet terecht is. Is dat het geval, dan dient de verwerking van persoonsgegevens onmiddellijk te worden beëindigd.
6. Wanneer de verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt op de grondslag dat die verwerking geschiedt voor direct marketingdoeleinden, kan betrokkene eveneens schriftelijk verzet aantekenen tegen de verwerking van de gegevens. Indien betrokkene van dit recht gebruik maakt, dient de verwerking van persoonsgegevens voor dit doel onmiddellijk te worden beëindigd.

Artikel 11 - Bewaartermijnen

De persoonsgegevens worden verwijderd uiterlijk twee jaren nadat het lidmaatschap is beëindigd, tenzij de persoonsgegevens noodzakelijk zijn ter voldoening aan een wettelijke bewaarplicht.

Artikel 12 - Oud-kerkleden

1. De verantwoordelijke kan besluiten over te gaan tot het instellen van een verwerking betreffende oud-kerkleden.
2. De verwerking geschiedt slechts voor:
 - a. het onderhouden van contacten met de oud-kerkleden;
 - b. het verzenden van informatie aan de oud-kerkleden;

- c. het berekenen, vastleggen en innen van bijdragen en giften, waaronder begrepen het in handen van derden stellen van vorderingen, alsmede andere activiteiten van intern beheer;
- d. het behandelen van geschillen en het doen uitoefenen van accountantscontrole.
- 3. Geen andere persoonsgegevens worden verwerkt dan:
 - a. naam, voornamen, voorletters, titulatuur, geslacht, geboortedatum, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en soortgelijke voor communicatie benodigde gegevens, alsmede bankrekeningnummer van de betrokkene;
 - b. gegevens met het oog op het berekenen, vastleggen en innen van bijdragen en giften.
 - c. een administratiecode dat geen andere informatie bevat dan bedoeld onder a en b.
- 4. De persoonsgegevens worden slechts verstrekt aan:
 - a. degenen, waaronder begrepen derden, die zijn belast met of leiding geven aan de in het tweede lid bedoelde activiteiten of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
 - b. anderen, in de gevallen bedoeld in artikel 8, onder a, c en d, en artikel 9, derde lid, van de Wbp.
- 5. De persoonsgegevens worden verwijderd op een daartoe strekkend verzoek van de betrokkene of bij diens overlijden.

Artikel 13 - Klachten

- 1. Indien de betrokkene van mening is dat de bepalingen van dit reglement niet door de instelling worden nageleefd dient hij zich te wenden tot de verantwoordelijke.
- 2. Indien de ingediende klacht voor de betrokkene niet leidt tot een voor hem acceptabel resultaat, kan hij zich wenden tot het College Bescherming Persoonsgegevens.

Artikel 14 - Inwerkingtreding en citeertitel

Dit reglement kan aangehaald worden als privacyreglement verwerking gegevens kerkleden en treedt in werking op ...[datum]...

Het reglement is vastgesteld door het bestuur van ...[bevoegd gezag]...op ...[datum]....

Bijlage bij Model privacyreglement

Overzicht van diegenen die toegang hebben tot de registratie van ...[naam instelling]... zoals bedoeld in artikel 7 lid 2 van dit reglement:

Functie en motivering gebruik	Toegang tot welke persoonsgegevens
<i>nader in te vullen door of namens het bestuur</i>	

Deze bijlage is voor het laatst gewijzigd op

BIJLAGE V

Adressen deputaten

ds. M. van Veelen algemene zaken	Aalscholverstraat 29	6921 WR Duiven	mvveelen@gkv.nl
mr. D. van Dijk	Eendenkooi 36	8446 RD Heerenveen	publicaties@gkv.nl
ds. J.H. Kuiper	Meeuwmesschen 17	9403 WZ Assen	jhkuiper@planet.nl
mr. A. Slofstra	Tjalk 14	9801 MC Zuidhorn	slofstra@hccnet.nl

sectie communicatie:

J.G. van der Burgh	Oosterlaan 146	8072 CB Nunspeet	gerhardvanderburgh@hetnet.nl
M.A. Oosterhoff	Rondo 54	2925 AE Krimpen a/d IJssel	marnix.oosterhoff@wanadoo.nl
D. Scheepstra	Kasteellaan 57	1829 BH Oudorp (NH)	d.scheepstra@dsconsults.nl
B. Jonker projectleider website	Waanderskamp 24	7721 VA Dalfsen	b.jonker@gbouw.nl
mw. M. Oosten			communicatie@gkv.nl